

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Omezení osobní svobody jako závažný zásah do práv a svobod občanů a komparace s obdobnými instituty omezení osobní svobody v Anglii a Walesu.

Autor práce: Jan Blafka

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jan Blafka
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Omezení osobní svobody jako závažný zásah do práv a svobod občanů a komparace s obdobnými instituty omezení osobní svobody v Anglii a Walesu

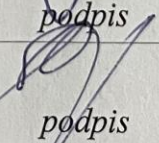
Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Restriction of Personal Freedom as a Serious Intereference with the Rights and Liberties of Citizens and Comparation with Similiar Institutes of Restrictions in England and Wales

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

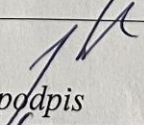

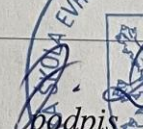
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): březen 2023

Cíl bakalářské práce:

- 1) Stanovení podmínek umožňujících omezení osobní svobody při spáchání trestných činů, přestupků či jiných protiprávních jednáních stanovených zákonem za využití analýzy předmětných zákonů upravujících instituty omezení osobní svobody v Čechách.
- 2) Zjištění odlišností české právní úpravy omezení osobní svobody v komparaci s odpovídající zahraniční právní úpravou ve vybrané zemi EU a případná formulace návrhů de lege ferenda.

Student: Jan Blafka	27.4.2023 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.	29.4.2023 datum	 podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	29.5.2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	30.5.2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	29.5.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. Mgr. Josefu Kříhovi, PhD., LL.M. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BLAFKA, J. *Omezení osobní svobody jako závažný zásah do práv a svobod občanů a komparace s obdobnými instituty omezení osobní svobody v Anglii a Walesu: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 83 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.*

Klíčová slova: Dodání do výkonu trestu odnětí svobody, omezení osobní svobody, předvedení, předvedení dle trestního řádu, předvedení dle zákona o policii, zadržení policistou, zadržení kýmkoli, zajištění, zatčení

Zvolené téma bakalářské práce (dále jen „práce“) zájmově reflektuje celospolečensky i odborně trvale aktuální zkoumanou tematickou oblast tzv. „závažného zásahu do práv a svobod osob“, tj. „omezení osobní svobody“. Obsahová část „práce“ se toliko primárně originálně zaměřuje na tematicky zájmové zkoumání institutu „omezení osobní svobody“ občanů České republiky, jakožto i cizinců nacházejících se na teritoriálním území České republiky. V teoretické části je za pomoci analyticko-syntetizujícího monitoringu dostupné odborné literatury, odborných pramenů a „de lege lata“ účinné právní úpravy **šířeji** primárně vymezeno základního pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, včetně **užší** komparativní demonstrace „ex lege“ podmínek legitimního „omezení osobní svobody“ osob s ohledem k účinnému legislativnímu prostředí v rámci teritoriálního území České republiky, Anglii a Walesu. Návazným odborně orientovaným teoreticko-praxeologickým postihem komparativním tematickým postihem, který koresponduje se stanovenými cíli „práce“ jsou toliko v intencích operačního prostoru tzv. „zakročovací povinnosti“, tj. služební činnosti „přímé bezpečnostní povahy“ dále objasněny eklekticky poukazované důvody a podmínky, umožňující zakročujícím příslušníkům Policie České republiky v rámci teritoriálního území České republiky a příslušníkům policejní síly v Anglii a Walesu legitimně zasahovat do práv a svobod osob, tj. omezovat jejich osobní svobodu apod.

ABSTRACT

BLAFKA, J. *Restriction of personal freedom as a serious interference with the rights and liberties of citizens and comparison with similar institutes of restrictions in England and Wales: Bachelor Thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2024. 83 pgs. Supervisor: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD, LL.M.*

Key words: delivery to prison, restriction of personal liberty, detention by police officer, detention by anyone, detention, arrest

The chosen topic of the Bachelor's thesis (hereinafter referred to as "thesis") reflects the socially and professionally permanently topical area of "serious interference with the rights and freedoms of persons", i.e. "restriction of personal freedom". The content part of the thesis focuses primarily on the thematically interesting examination of the institute of "restriction of personal freedom" of citizens of the Czech Republic, as well as foreigners located on the territorial territory of the Czech Republic. In the theoretical part, with the help of analytical-synthesizing monitoring of the available literature, professional sources and "de lege lata" of the effective legal regulation, the basic conceptualization and background of the investigated thematic area is primarily defined, including a narrower comparative demonstration "ex lege" of the conditions of legitimate "restriction of personal freedom" of persons with respect to the effective legislative environment within the territorial territory of the Czech Republic and England and Wales. The following expert-oriented theoretical-practical comparative thematic posture, which corresponds to the stated objectives of the "thesis" are only in the intentions of the operational space of the so-called. In the context of the "intervention duty", i.e. the service activity of the so-called "direct security nature", the eclectically reflected "ex lege" reasons and conditions allowing the intervening members of the Police of the Czech Republic within the territorial territory of the Czech Republic and the members of the police force in England and Wales to legitimately interfere in a serious way with the rights and freedoms of persons, i.e. to restrict their personal freedom, etc., are clarified.

Obsah

Úvod.....	13
1 Cíl a metodika práce	15
2 Základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti vztahující se k fenoménu osobní svobody	17
2.1 Osobní svoboda dle mezinárodního práva (ratifikována v České republice) .	18
2.2 Osobní svoboda dle českého práva	18
3 Omezení osobní svobody	20
4 Omezení osobní svobody dle jednotlivých ustanovení zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů	22
4.1 Příkaz k zatčení - § 69 “trestního řádu”	23
4.2 Zadržení obviněného policejním orgánem - § 75 “trestního řádu”	24
4.3 Zadržení podezřelého policejním orgánem - § 76 odst. 1 “trestního řádu”	25
4.4 Zadržení podezřelého kýmkoliv, tzv. občanské zadržení - § 76 odst. 2 “trestního řádu”	26
4.5 Příkaz k zadržení – § 76a “trestního řádu”.....	27
4.6 Příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody - § 321 “trestního řádu” ...	27
4.7 Vazba - § 67 “trestního řádu”.....	28
4.8 Formy trestu spojené s omezením osobní svobody.....	30
4.8.1 Trest odnětí svobody	30
4.8.2 Ochranné léčení.....	30
4.8.3 Ochranná výchova.....	31
4.8.4 Zabezpečovací detence.....	31
5 Omezení osobní svobody dle zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů	32
5.1 Připoutání - § 25 „zákon o PČR“	32
5.2 Zajištění osoby - § 26 „zákon o PČR“	33
5.2.1 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. a) „zákon o PČR“.....	33

5.2.2	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. b) „zákon o PČR“	34
5.2.3	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. c) „zákon o PČR“	34
5.2.4	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. d) „zákon o PČR“	35
5.2.5	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. e) „zákon o PČR“	35
5.2.6	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. f) „zákon o PČR“	35
5.2.7	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. g) „zákon o PČR“	36
5.2.8	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. h) „zákon o PČR“	36
5.2.9	Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. i) „zákon o PČR“	37
5.3	Zajištění cizince - § 27 „zákon o PČR“	37
6	Předvedení	38
6.1	Předvedení dle „zákon o PČR“	38
6.1.1	Předvedení dle § 61 „zákon o PČR“	38
6.1.2	Předvedení dle § 63 „zákon o PČR“	39
6.1.3	Předvedení dle § 65 „zákon o PČR“	40
6.2	Předvedení dle „trestního řádu“	40
6.2.1	Předvedení obviněného dle „trestního řádu“	40
6.2.2	Předvedení svědka dle „trestního řádu“	41
6.3	Předvedení dle zákona č. 500/2004 Sb., Správního řádu, ve znění pozdějších předpisů	41
7	Pojem osobní svoboda v Anglii a Walesu.....	42
8	Omezení osobní svobody v Anglii a Walesu dle policejního práva	43
9	Zadržení bez zatykače.....	45
9.1	Konstáblem dle zákona o Policii a kriminálních důkazech z roku 1984	45
9.2	Kýmkoliv dle zákona o Policii a kriminálních důkazech z roku 1984	48
9.3	Další formy zadržení bez zatykače	49
9.3.1	Zadržení bez zatykače dle zákona o Kaucích	49
9.3.2	Přeshraniční pravomoci k zadržení bez zatykače.....	50
9.3.3	Zadržení dle obyčejového práva	53

9.3.4	Zadržení vojenského personálu – dezertéři a nepřítomní bez propustky	55
9.3.5	Zadržení dle zákona o terorismu	55
9.3.6	Porušení podmínek kauce podléhá povinnosti dostavit se na policejní stanici – zadržení bez zatykače	56
9.3.7	Porušení podmínek kauce osobou, která se má vzdát do vazby soudu – zadržení bez zatykače	56
9.3.8	Zadržení bez zatykače pro neuposlechnutí	57
10	Zadržení se zatykačem	58
10.1	Další zatykače	58
10.1.1	Zatykač na zadržení svědka	58
10.1.2	Zatykače kontroly nebo závazku	59
11	Vykonání zatykačů	60
12	Výpočet doby zadržení	62
12.1	Relevantní doba zadržení	62
12.2	Propuštění ze zadržení po 24 hodinách	63
12.3	Povolení dalšího zadržení	63
12.4	Zatykač k dalšímu zadržení	67
12.5	Prodloužení zatykače k dalšímu zadržení	69
13	Formy trestu spojené s omezením osobní svobody dle práva Anglie a Walesu	71
13.1	Nařízení k hospitalizaci	71
13.2	Komunitní tresty pro mládež	71
13.3	Tresty odnětí svobody pro mládež	71
13.4	Trest odnětí svobody	72
14	Komparace forem omezení osobní svobody	73
14.1	Komparace s instituty omezení osobní svobody dle trestního řádu	73
14.1.1	Před sdělením obvinění	73
14.1.2	Po sdělení obvinění	74
14.2	Komparace s instituty předvedení	75

14.3	Komparace s instituty omezení osobní svobody dle zákona o Policii České republiky	75
14.4	Rozdílné instituty omezení osobní svobody	77
	Závěr.....	78
	Seznam použitých zdrojů	80
	Seznam zkratek	82

Úvod

Volba tématu „práce“ je úzce spjatá s praxeologickými zkušenostmi jejího autora z aplikační veřejnoprávní praxe, neboť je příslušníkem ozbrojeného bezpečnostního sboru, tj. Policie České republiky a aktuálně zastává služební hodnost inspektor a je služebně zařazen na základním útvaru služby pořádkové policie Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Územního odboru České Budějovice, Obvodního oddělení Boršov nad Vltavou. S ohledem ke shora uvedenému tudíž v rámci využívání zákonodárcem svěřených oprávnění v aplikační veřejnoprávní praxi přímé bezpečnostní povahy v souvislosti s realizací tzv. „zakročovací povinnosti“ je toliko v intencích tzv. závažných zásahů do práv a svobod osob v rámci využívání institutu omezení osobní svobody důkladně obeznámen se svými povinnostmi a oprávněními, tak samozřejmě i s právy a povinnostmi osob, proti kterým zakročuje a které jsou toliko legitimně omezovány na osobní svobodě v souladu příslušnými „*lex specialis*“ zvláštními právními předpisy apod. Osobní svoboda je zcela neoddiskutovatelně jedním ze základních pilířů lidských práv, vedle práva na život. Právo slouží všeobecně k ochraně svobod osob, avšak i k upevnění autoritativní moci ve státě.¹ V moderních státech s řádně ukotvenými právními normami upřednostňujícími právo na život a svobodu si nelze běžný způsob života představit bez osobní svobody. Právo na svobodu bývá povětšinou zakotveno v ústavních zákonech zemí a není tomu jinak v České republice, kde je právo na svobodu chráněno v rámci Ústavního pořádku v článku 8. Článek 8 Listiny základních práv a svobod přímo zaručuje osobní svobodu a dále ustanovuje, že může být i omezena v zákonem stanovených případech. Jakýkoliv nelegální zásah do tohoto práva sebou nese trestní odpovědnost, neboť útoky vypsáné na osobní svobodu jsou kvalifikovány jako trestné činy.

Problematika omezení osobní svobody není vyhrazená pouze v českém právním systému, avšak i v mezinárodním právu a zaobírají se s ní na každodenním pořádku orgány činné v trestním řízení po celém světě. Zvolené téma „práce“ zajisté náleží mezi stále aktuální a diskutované, neboť s instituty omezení osobní svobody pracují orgány činné v trestním řízení a jsou důležité k zajištění řádného chodu společnosti. V intencích naplnění stanovených cílů „práce“ je nezbytné prvotně precizovat výklad jednotlivých institutů, které umožňují omezení osobní svobody osob při spáchání trestného činu, přestupku, či při nesplnění povinností stanovených

---

¹ GERLOCH, A.; ZÁK KRZYŽANKOVÁ, K. a kol. *Účel a funkce práva. Norma, ideál, realita*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s. 172, ISBN 978-80-7380-935-5

zákonem za využití analýzy předmětné judikatury a následná komparace české právní úpravy s právní úpravou obdobných institutů v Anglii a Walesu a případná formulace návrhů „*de lege ferenda*“. V zájmu systematického naplnění stanovených cílů „práce“ patří právě analýza a komparace těchto právních úprav, neboť je v zájmu nějakým způsobem v Evropě ustálit formy omezení osobní svobody – viz. Evropská úmluva o lidských právech, která byla podepsána již v roce 1950, a následně ji podepisovali další státy evropské unie při začleňování do EU. Hlavním rozdílem v právních systémech České republiky a Anglie a Walesu, jakožto i celého Spojeného království je pohled na právo. Česká republika má kontinentální právní systém založený na ústavě, zákonech a dalších právních předpisech, naproti tomu má Spojené království obyčejové právo, které se zakládá na precedentech a zvykovém právu. Právní vývoj se v Anglii a Walesu může jevit jako dynamičtější, než-li v České republice, což je mimo jiné pozorovatelné z již 16. aktualizovaného vydání knihy o policejních zákonech Anglie a Walesu.

1 Cíl a metodika práce

Obsahová část „práce“ je zájmově tematicky zaměřena na demonstraci právních institutů, které aplikují zakročující příslušníci Policie ČR v souvislosti s omezením osobní svobody a následného komparativního vhledu k obdobným institutům svěřeným zakročujícím konstáblům v rámci teritoriálního území Anglie a Walesu. Teoretická část se bude za užití odborné literatury věnovat ustanovením zajišťujícím osobní svobodu v České republice z pohledu hierarchie právního řádu – mezinárodní, ústavní a zákonné ustanovení, včetně právní roviny pro její omezení, případně zbavení na určitou dobu. V kapitolách budou vypsány přesné instituty, dle kterých je svoboda osob omezena, jakožto i bližší přiblížení institutů samo o sobě. Dále budou upřesněny zákony, které zajišťují osobní svobodu ve Spojeném království, neboť ústava není kodifikována a je jen z části psaná, dále v následujících kapitolách budou vypsány instituty omezení osobní svobody v Anglii a Walesu. Teoretická část bude vypracována rešerší odborné literatury a následnou analýzou. Jen poukaz ke stanoveným cílům, tedy omezení osobní svobody a komparace obdobných institutů v českém právu a v anglickém a velšském právu. Jejich stanovení bude teoreticko-praxeologickou formou objasněny podmínky umožňujícím zakročujícím příslušníkům Policie České republiky v České republice a konstáblů policejní síly v Anglii a Walesu. Dále bude možné stanovení „de lege ferenda“ v českém právním systému ze systému Anglie a Walesu. Obsahová část „práce“ byla vypracována za užití rešerše a následné analýzy zjištěných poznatků z právního prostředí České republiky a Anglie a Walesu. Rešerše je sbírka literatury ke zkoumanému tématu, která slouží k zjištění a prostudování nyní dostupné literatury k tématu. Jedná se o základní metodu zjištění relevantních informací k danému tématu.² Analýza je teoretická metoda, která zkoumaný celek rozdělí na části a následně části zkoumá jako jednotlivé fenomény. Analýza umožňuje tímto způsobem seznámení se s danou problematikou.³ V intencích teoreticko-praxeologických výstupů „práce“ budou v užších intencích objasněny komparací, instituty omezení osobní svobody v České republice a Anglii a Walesu, a následně bude provedena úvaha nad formulací návrhů „de lege ferenda“. Komparace je vyhledávání kongruence a odlišnosti u porovnávaných

---

² NOVÁKOVÁ, T. Co je rešerše. Knihovna ČVUT v Praze [online]. Aktualizováno 17.02.2023 [cit. 06.11.2023]. Dostupné z [www: http://knihovna.cvut.cz/katalogy-a-databaze/reserse/co-je-reserse](http://knihovna.cvut.cz/katalogy-a-databaze/reserse/co-je-reserse)

³ OCHRANA, F. Metodologie, metody a metodika vědeckého výzkumu. Praha: Karolinum, 2019, s. 45 ISBN 978-80-246-4200-0

předmětů. Cílem komparace je zjistit, zda jsou zkoumané jevy společně podobné, či odlišné.⁴

---

⁴ OCHRANA, F. Metodologie, metody a metodika vědeckého výzkumu. Praha: Karolinum, 2019, s. 58
ISBN 978-80-246-4200-0

2 Základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti vztahující se k fenoménu osobní svobody

„Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech“⁵

Pojem svoboda je jedním ze základních lidských práv. V průběhu lidské civilizace se vyvíjela několik staletí, ba tisíciletí. O těchto již právech bylo polemizováno již ve starověkém Řecku.

„Lidská práva jsou ta, na které mají lidé nárok, protože jsou lidmi. Jsou tudíž „univerzální“, neboť patří všem lidem, nejenom pouze příslušníkům určitého národa nebo osobám určité rasy, náboženského vyznání, genderu, společenské třídy a podobně.“⁶

Každý člověk, jedno jestli je občanem České republiky, občanem Evropské unie, či cizího státu je si roven, a to jak v právní rovině, tak i ve svobodách. Svobody a práva jsou garantovány ústavními zákony a mezinárodními zákony, které zaručují rovnoprávnost všem.

Nejenže je osobní svoboda chráněna českým právním řádem, ale i mezinárodními smlouvami a to „Všeobecná deklarace lidských práv – OSN v roce 1948“, „Mezinárodní pakt o občanských a politických právech – OSN v roce 1966“, „Evropská úmluva o lidských právech – podepsána prvně v roce 1950. následně ji podepisují další státy evropské unie“.

V případě, že došlo u osoby k omezení jejích lidských práv, či svobod v průběhu řízení před soudem, má možnost obrátit se na Ústavní soud České republiky, případně pokud byly porušeny její práva v jiné zemi Evropy, která má ratifikovanou Evropskou úmluvu o lidských právech, může se obrátit na Evropský soud pro lidská práva.

---

⁵ ČESKO, Listina základních práv a svobod článek 1, odstavce 1

⁶ DANICS, Š.; URBAN, L.; DUBSKÝ, J. *Základy sociologie a politologie*. 5. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2022, s. 310 ISBN 978-80-7380-878-5

2.1 Osobní svoboda dle mezinárodního práva (ratifikována v České republice)

V Evropské unii je hlavním dokumentem, který zaručuje osobní svobodu a s ní spojená lidská práva a svobody, Evropská úmluva o lidských právech, která byla podepsána v roce 1950 Radou Evropy. V České republice byla ratifikována v roce 1992 jako zákon číslo 209/1992 Sb., a v platnost vešla 1.1.1993. Komparačně s českým právem garantuje práva na svobodu a bezpečnost osoby.⁷

Evropská úmluva o lidských právech přímo vymezuje lidská práva, která náleží všem osobám. Příkladem tohoto je právo na svobodu, které je chráněno článkem 5 Evropské úmluvy o lidských právech. V případě nelegálního zásahu do tohoto práva ze strany státních složek vůči jedinci věc projednává Evropský soud pro lidská práva⁸

Na rozdíl od Listiny základních práv a svobod jsou v ní taxativně vypsány formy omezení osobní svobody a jejich právní důvody tohoto omezení.

2.2 Osobní svoboda dle českého práva

„Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.“⁹

V České republice je pohlíženo na osobní svobodu jako na chování *praeter legem* – tedy právně je dovoleno vše, co není zákonem zakázáno.

Osobní svoboda může být v zákonem stanovených případech omezena, avšak jen v přiměřené míře. Předmětná omezení jsou též zakotvena v Listině základních práv a svobod, a sice tím, že veškerá zákonná omezení základních práv a svobod musí platit vždy stejně při využití těchto omezení. Dále při užívání těchto omezení je musí být dbáno na šetření základních práv a svobod. Článek 8 Listiny základních práv a svobod přímo pojednává o osobní svobodě a garantuje ji výrokem „Osobní svoboda je

⁷ DANICS, Š.; URBAN, L.; DUBSKÝ, J. *Základy sociologie a politologie*. 5. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2022, s. 312 ISBN 978-80-7380-878-5

⁸ GERARDS, J. *European Convention on Human Rights*. Cambridge: University Printing House, 2019, s. 247, ISBN 978-1-108-71828-8

⁹ Citace článku 3, odstavce 1 Listiny základních práv a svobod

zaručena“¹⁰, tento článek přímo upravuje proces omezení osobní svobody a časové lhůty s ním spojené.

---

¹⁰ Citace článku 8, odstavce 1 Listiny základních práv a svobod

3 Omezení osobní svobody

Omezením osobní svobody dochází k přímému narušení jeho základních lidských práv a svobod. Omezit osobní svobodu mohou jak orgány činné v trestním řízení – před zahájením řízení o skutku, v průběhu řízení o skutku, jakožto i po nabití právní moci soudního rozsudku. V jakémkoliv případě omezení osobní svobody je třeba řídit se zásadami přiměřeného lidského chování, morálkou a Listinou základních práv a svobod České republiky, Ústavou České republiky, a jelikož je Česká republika vázána mezinárodními smlouvami tak i Evropskou úmluvou o lidských právech.¹¹

Omezení osobní svobody je možno dle několika právních úprav od správního řádu až po trestní řád a omezen na osobní svobodě může být kdokoliv, kdo porušil zákon či správní předpis a neexistuje žádná právní imunita, která by chránila osobu před omezením osobní svobody.

Osoba omezená na své svobodě má právo na svou důstojnost, nesmí být podrobena mučení, či jinému krutému a nelidskému chování.¹² Dále má osoba právo na vyrozumění osoby blízké, kdy toto vyrozumění provede policejní orgán, který osobu omezil. Vyrozumění nemá v zákoně přesně zakotvenou formu, tedy povětšinu času vyrozumívá policejní orgán telefonicky. Omezená osoba nemusí svého práva využít a v případě, že by toto vyrozumění ohrozilo úspěšné uskutečnění závažného úkonu – příkladem je varování spolupachatele, či účastníka, nebo pokud by vyrozumění bylo neúměrně obtížné – příkladem je vyrozumění osoby, která žije v cizině a omezená osoba nezná telefonní číslo, či adresu osoby, kterou chce vyrozumět. V obou případech o tomto sepíše policejní orgán záznam, kterým informuje státního zástupce a následně se vyrozumění provede bezprostředně, jak zábrany k vyrozumění přestanou být předmětné.

Policejní orgán provede vyrozumění vždy, pokud osoba omezená na svobodě nedovršila 18. let, či pokud její svéprávnost je omezena. V obou případech se vyrozumívá zákonný zástupce buďto nezletilé osoby, či osoby omezené na svéprávnosti. V případě nezletilého, který nedovršil 15 let se vyrozumívá i orgán sociálněprávní ochrany dětí. Dále se v případě omezení osobní svobody vyrozumívá Vojenská policie, pokud je

---

¹¹ WINTR, J. *Princip českého ústavního práva*. 6. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, s. 167-168, ISBN 978-80-7380-911-9.

¹² WINTR, J. *Princip českého ústavního práva*. 6. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, s. 166, ISBN 978-80-7380-911-9.

osoba omezená na svobodě je voják v činné službě. Ve všech těchto případech je vyzoomění prováděno bez omezení a vyzoomívá se urgentně.

Každá osoba, jejíž osobní svoboda je omezena má právo na právní pomoc, kterou si sama zajišťuje na vlastní náklady. Právní pomoc může dle českého právního systému poskytnout kdokoli. V případě využití tohoto práva poskytne policejní orgán součinnost omezené osobě. Dále má omezená osoba právo na konzultaci se svým právním zástupcem bez třetí osoby, míněno bez policejního orgánu, který osobu omezil na osobní svobodě.

Posledním právem osoby omezené na osobní svobodě je právo nechat se vyšetřit, nebo ošetřit lékařem dle svého výběru. Toto právo též nemusí osoba omezená na osobní svobody využít.

Proti omezení osobní svobody není dostupná žádná stížnost, neboť se nejedná o rozhodnutí, ale pouze opatření.¹³

Omezení osobní svobody osob spadá pod jeden z hlavních zásahů do práv osob ze strany policie. Takovéto zásahy do práv osob slouží k udržování veřejného pořádku, dodržování zákonů a pořádku ve společnosti.¹⁴

Příklady jsou opakované rušení nočního klidu opilým mužem, který vyřvává vulgarismy v 01:00 na sídlišti a už jednou s ním bylo toto jednání vyřešeno domluvou. Podruhé tedy dojde k jeho omezení osobní svobody, neboť hrozí, že bude nadále pokračovat v takovémto jednání.

Dalším příkladem je narušení veřejného pořádku při konání fotbalového zápasu – koná se derby mezi fotbalovými kluby Slavie a Sparta, kdy fanoušci jednoho týmu útočí na ty druhé pyrotechnikou a dále při tomto poškozují cizí majetek. V takových případech je předem nasazena pořádková jednotka policie, kdy družstva proti fanouškům zasáhnou a zamezí tak pokračování protiprávního jednání.

Dle statistiky bylo v roce 2022 stíháno 75 160 osob, kdy 50 277 z těchto osob bylo odsouzeno.¹⁵ Část těchto osob byla omezena na osobní svobodě za účelem rychlého a řádného trestního řízení

---

¹³ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, s. 113-118, ISBN 978-80-7380-917-1

¹⁴ HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, s. 70, ISBN 978-80-7380-793-1

4 Omezení osobní svobody dle jednotlivých ustanovení zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů

Pokud je osoba omezena na osobní svobodě dle jednotlivých ustanovení zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), jedná se již o procesní úkon a počátkem omezení osobní svobody začíná zákonem stanovená lhůta. Omezení osobní svobody dle trestního řádu je možné, pouze pokud se osoba dopustila trestného činu, a to v jakémkoli vývojovém stádiu.

Trestný čin je definován jako protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. Jeho obligatorní znaky jsou protiprávnost, typové znaky (objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka) a obecné znaky.¹⁶

Instituty, které budou vypsány v podkapitolách, slouží k omezení osobní svobody osob důležitých pro trestní řízení a jsou vypsány ve čtvrté Hlavě, prvním a druhém oddílu. V některých případech je k omezení osobní svobody souhlasu státního zástupce, či soudce, avšak v naléhavých a neodkladných případech, povětšinou v přípravném řízení, lze institutů omezení osobní svobody využít i proti bez takového souhlasu.

Dalším omezením osobní svobody dle trestního řádu je institut předvedení, který bude popsán v dalších podkapitolách.¹⁷

Český právní řád na instituty omezení osobní svobody nahlíží jako na zajištění osob pro trestní řízení, a to jak u osob, kterým již bylo sděleno obvinění, či osob, proti kterým nebyli zahájeny úkony trestního řízení.¹⁸ Instituty slouží k naplnění účelu trestního řízení právě díky zásahu do lidských práv a svobod, avšak je třeba důrazně respektovat

---

¹⁵ Redakce StatistikaAMy. *Kriminalita v ČR a EU 2012-2022*. Praha: Český statistický úřad, 2023. [online]. Aktualizováno 6.11.2023, citováno [17.03.2024]. Dostupné z WWW: <https://www.statistikaamy.cz/2023/11/06/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022/>

¹⁶ BORČEVSKÝM P. *Trestní právo hmotné v otázkách a odpovědích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 56-57, ISBN 978-80-7380-866-2.

¹⁷ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 171. ISBN 978-80-7380-677-4

¹⁸ BOHUSLAV, L. *Úvod do trestního práva procesního*. Praha: Univerzita Karlova, [online]. Aktualizováno dne 03.05.2023 [citováno dne 17.03.2024]. Dostupné z www: https://ftvs.cuni.cz/FTVS-2658-version1-uvod_do_trestniho_prava_procesniho.pdf

zásadu přiměřenosti a zásady lidskoprávních hodnot a standardů, které jsou ratifikovány mezinárodními smlouvami.¹⁹

4.1 Příkaz k zatčení - § 69 „trestního řádu“

Tohoto institutu omezení osobní svobody se užije, pokud nelze přítomnost obviněného zajistit pro trestní řízení jinak – je nedosažitelný. Tedy obviněného nelze předvolat (§ 90 odst. 1 „trestního řádu“), předvést (§ 90 odst. 2 „trestního řádu“) nebo ho zadržet (§ 75 trestního řádu), na základě čehož vydá v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce (v soudním řízení předseda senátu) příkaz k zatčení obviněného dle § 69 odst. 1 „trestního řádu“. Podmínkou vydání tohoto příkazu je, že je dán některý z důvodů vazby (viz. strana 23) a je závěrečnou variantou zajištění přítomnosti obviněného pro trestní řízení. Proti příkazu k zatčení není přípustná stížnost, neboť má formu rozhodnutí.

Aby byl příkaz k zatčení platný, musí obsahovat údaje potřebné k přesnému ztotožnění obviněného, dále stručný popis skutku a označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován, jakožto i přesný popis důvodů, kvůli kterým se příkaz k zatčení vydává.

Zatčení provádí policejní orgán, který má i povinnost obviněného vypátrat. Policejní orgán, který obviněného zatkł, ho musí nejpozději do 24 hodin předat soudu, který vydal příkaz, nebo na místo umožňující provedení výslechu dožadujícím soudem prostřednictvím videokonferenčního zařízení. Pokud ani jedna možnost nepřipadá v úvahu vzhledem k nepředvídatelným okolnostem, musí být obvinění dodán v zákonné lhůtě jinému věcně příslušnému soudu. Od doby dodání obviněného policejním orgánem soudu začíná běžet zákonná lhůta 24 hodin, ve které musí soudce, který vydal příkaz k zatčení obviněného vyslechnout a následně rozhodnout o jeho vzetí do vazby. Provádí-li výslech obviněného z nepředvídatelných okolností jiný věcně příslušný soudce, jemuž byl obviněný dodán, informuje o výslechu soudce soudu, který příkaz k zatčení vydal. Vydávající soudce následně rozhodne o vazbě a rozhodnutí obviněnému sdělí prostřednictvím soudce, který provedl výslech. Pokud nedojde ke sdělení rozhodnutí obviněnému v zákonné lhůtě, musí být obviněný propuštěn na svobodu.

---

¹⁹ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 308 – 309. ISBN 978-80-7502-278-3

Obviněný má právo, aby byl jeho obhájce byl přítomen jeho výslechu soudcem, avšak jen pokud je v uvedené lhůtě dosažitelný. Nepřítomnost obhájce při výslechu obviněné nevytváří překážku bránící provedení úkonu a to ani, pokud obhájce projeví zájem o přítomnost na tomto úkonu.²⁰

Není-li do 24 hodin od dodání na místo výslechu obviněného rozhodnuto o vazbě, musí být propuštěn na svobodu.²¹

Příkladem takového zatčení je zatčení osoby, která sdělila policejnímu orgánu svůj současný pobyt s tím, že se zde bude nacházet a policejní orgán takový pobyt bude brát za dostatečný. Následně proběhlo jednání před soudem, ke kterému se měla osoba na základě předvolání zasláné na adresu jeho současného pobytu. Takováto osoba si předvolání nepřevzala, neboť se zde již nezdržuje. V takovémto případě vydá soud příkaz k zatčení.

4.2 Zadržení obviněného policejním orgánem - § 75 „trestního řádu“

Zadržení obviněného dle § 75 „trestního řádu“ je krátkodobé omezení osobní svobody, které již bylo sděleno obvinění, tedy je proti ní zahájeno trestní stíhání dle § 160 trestního řádu. Účelem tohoto institutu je přezkum vazebních důvodů, které vplynuli v průběhu trestního řízení. Podmínkou tohoto zadržení je již zahájené trestní stíhání a omezení osobní svobody provádí policejní orgán. O provedení tohoto zásahu do svobody osoby sepíše policejní orgán protokol, který dodává společně s potřebnými materiály státnímu zástupci k posouzení vazebních důvodů. V případě že jsou dány důvody pro vzetí do vazby musí státní zástupce v zákonné lhůtě nejpozději do 48 hodin od počátku omezení předat obviněného soudu společně s návrhem na vzetí do vazby. V případě, že neshledal státní zástupce vazební důvody opodstatněné, musí být obviněný propuštěn.²²

---

²⁰ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 189-191, ISBN 978-80-7380-677-4

²¹ ANTL, M. *Trestní právo procesní*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, s. 24 [online]. Aktualizováno 19.04.2024 [citováno 17.03.2024]. Dostupné z [www: https://www.uhk.cz/file/edee/pedagogicka-fakulta/pdf/pracoviste-fakulty/ustav-socialnich-studii/dokumenty/studijni_opory/socialni_patologie_a_prevence_2021/trestni-pravo-procesni_aktualizace_2022.pdf](https://www.uhk.cz/file/edee/pedagogicka-fakulta/pdf/pracoviste-fakulty/ustav-socialnich-studii/dokumenty/studijni_opory/socialni_patologie_a_prevence_2021/trestni-pravo-procesni_aktualizace_2022.pdf)

²² NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 193, ISBN 978-80-7380-677-4

Příkladem tohoto omezení osobní svobody je již zahájené trestní stíhání, kdy v průběhu vyšetřování vyplynou nové poznatky, tedy vazební důvody. Poté se takováto osoba zadrží a jsou znovu přezkoumány vazební důvody.

4.3 Zadržení podezřelého policejním orgánem - § 76 odst. 1 “trestního řádu”

V tomto případě omezení osobní svobody nebylo ještě zahájeno trestní stíhání dle § 160 „trestního řádu“, osoba je pouze prověřovaná z důvodu spáchání trestného činu. Tuto osobu lze zadržet pouze s předchozím souhlasem státního zástupce dle § 76 odst. 1 „trestního řádu“ a zadržení provádí opět policejní orgán.

Osobu lze zadržet i bez předchozího souhlasu státního zástupce případě, že věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout. Díky tomuto lze omezit osobní svobodu pachatele, který se právě nachází na místě činu, či utíká z místa činu.

V obou případech musí být zadržená osoba seznámena se všemi důvody zadržení (Listina základních práv a svobod čl. 8, odst. 3). Bezprostředně po seznámení se svými právy a povinnostmi je s osobou sepsán protokol o výsledku, ve kterém jsou popsány osobní údaje zadržené osoby, místo a čas zadržení, veškeré okolnosti zadržení, a hlavně jsou zde vypsány důvody zadržení.

Policejní orgán, který zadržení provedl, nebo kterému byla podle § 76 odst. 2 „trestního řádu“ předána bezodkladně osobu propustí na svobodu, jestliže se nepovede podezření prokázat a nejsou dány důvody na vzetí zadrženého do vazby, propustí zadrženého na svobodu neprodleně.

Doba, po kterou může být osoba zadržena dle tohoto ustanovení, je 48 hodin – je upravena v § 77 „trestního řádu“, jakožto i garantována v Listině základních práv a svobod. V případě, že se prokáže podezření ze spáchání trestného činu je zahájeno trestní stíhání a policejní orgán předá státnímu zástupci protokol o výsledku podezřelého, důkazní materiál a další podpůrné materiály. Na základě těchto písemností a případných předmětů sloužících pro důkazní účely, podá státní zástupce návrh na vzetí do vazby soudci. Na rozhodnutí o vzetí, či nevzetí do vazby má soudce 24 hodin od momentu doručení návrhu na vzetí do vazby. Během zákonné lhůty soudce prozkoumá spisový materiál, zadrženou osobu vyslechne, avšak před tímto úkonem vyrozumí

obhájce obviněného (§ 35 odst. 4 „trestního řádu“). Nepřítomnost obhájce není překážkou k provedení výslechu.

Pokud soud překročí 24 hodinovou lhůtu od času převzetí přijetí návrhu na vzetí do vazby od státního zástupce je to důvodem k propuštění obviněného na svobodu (§ 77 odst. 2 „trestního řádu“).

Do doby, po kterou může být zadržena osoba omezena – 48 hodin, se započítává i jiné zákonné omezení osobní svobody, pokud zadržení předcházelo (omezení dle § 76 odst. 2 „trestního řádu“, zjištění, či předvedení).²³

Příkladem zadržení dle § 76 odst. 1 „trestního řádu“ je zadržení řidiče, který řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu, jehož hladina alkoholu v dechu přesahuje hranici 1 promile. Takováto osoba se zadrží a jakmile to bude možné, provedou se s ní procesní úkony.

4.4 Zadržení podezřelého kýmkoliv, tzv. občanské zadržení - § 76 odst. 2 “trestního řádu”

Omezení osobní svobody dle § 76 odst. 2 „trestního řádu“ upravuje osobu, která je oprávněna zákonně omezit druhou osobu na její osobní svobodě. V tomto případě se jedná o zadržení osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté a pokud je to nutné k zjištění totožnosti, zamezení útěku nebo zajištění důkazů. O tomto zadržení je třeba vyrozumět policejní orgán, v případě vojáka v činné službě vyrozumět nejbližší útvar ozbrojených sil nebo správce posádky a dále výše uvedeným orgánům osobu předat.²⁴

Tohoto institutu se využije, je-li pachatel přistižen při činu jakoukoli osobou a osoba ho zadrží, dokud se na místo nedostaví orgány činné v trestním řízení, následně osobu předá – civilista vidí, jak pachatel rozbíjí výlohu obchodu, jde do obchodu a následně z obchodu odchází s kasou, tedy se rozhodne pachatele zadržet.

---

²³ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 194 - 198, ISBN 978-80-7380-677-4

²⁴ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 195 - 198, ISBN 978-80-7380-677-4

4.5 Příkaz k zadržení – § 76a “trestního řádu”

Jedná se o obdobný institut jako příkaz k zatčení, avšak osoba se vyhýbá doručení usnesení o zahájení trestního stíhání a nelze ji předvolat, předvést, nebo bez odkladu zadržet a je dán některý z důvodů vazby (viz. strana 27). Návrh příkazu k zadržení sepisuje právní zástupce a obdobně jako u příkazu k zatčení musí obsahovat údaje, díky kterým je osoba, jež má být zadržena, nezaměnitelná s jinou osobou a dále musí obsahovat přesný popis důvodů, ze kterých se příkaz k zadržení vydává. Zároveň se k tomuto příkazu k zadržení připojí opis usnesení zahájení trestního stíhání.

Zadržení opětovně provádí policejní orgány na základě příkazu, a pokud je to třeba mají povinnost podezřelou osobu vypátrat. Po zadržení policejní orgán předá podezřelé osobě kopii usnesení o zahájení trestního stíhání, provede s ní výslech a společně se spisovým materiálem a důkazními prostředky osobu předá státnímu zástupci, který v případě shledání důvodů vazby napíše návrh na vzetí do vazby do 48 hodin od zadržení. Následně osobu předává soudu, který má povinnost zadrženou osobu vyslechnout a do 24 hodin od návrhu státního zástupce na vzetí do vazby rozhodnout o jejím propuštění na svobodu, či vzetí do vazby. Soudce postupuje obdobně jako u příkazu k zatčení.

V případě, že státní zástupce nepředá ve lhůtě 48 hodin zadrženou osobu soudu musí být osoba propuštěna na svobodu, obdobný institut platí i u překročení lhůty 24 hodin soudcem. Proti příkazu k zadržení není přípustná stížnost, neboť má formu rozhodnutí.

Příkladem je, že pachatel spáchá trestný čin a orgány činné v trestním řízení ví, že se tohoto dopustila určitá osoba, avšak nelze doručit usnesení trestního stíhání, neboť není přesně známá jeho adresa a kde se zdržuje.

4.6 Příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody - § 321 “trestního řádu”

Jedná se o specifický institut omezení osobní svobody, neboť se jedná o dodání do výkonu trestu odnětí svobody. Do výkonu trestu vždy dodává policejní orgán. Po vyčerpání všech opravných prostředků a nabití právní moci rozsudku, ve kterém byl odsouzenému uložen trest odnětí svobody zašle předseda senátu věznicí, ve které má vykonat odsouzený svůj trest, nařízení výkonu trestu a odsouzeného vyzve k dobrovolnému nástupu do výkonu trestu. Pokud předseda senátu neshledá pobyt

odsouzeného na svobodě nebezpečný, nebo není obava, že uprchne nebo se bude skrývat, a není dán důvod pro okamžitý výkon trestu, může odsouzenému poskytnou lhůtu k vyřízení svých záležitostí, nejdéle však jeden měsíc od nabytí právní moci rozsudku.

Jestliže odsouzený nevyhoví výzvě k nástupu do výkonu trestu v lhůtě, která mu byla poskytnuta, nařídí předseda senátu, aby byl do výkonu trestu dodán. Toto je upraveno v § 321 odst. 3 „trestního řádu“. Takovéto rozhodnutí se nazývá příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody a má také formu rozhodnutí, tedy proti němu není možné podat stížnost. Postupuje se obdobně jako v § 69 odst. 3 „trestního řádu“, je-li místo jeho pobytu neznámo, v případě, že je známo místo pobytu, avšak se objekt zdráhá opustit lze užít § 83c odst. 2 „trestního řádu“. O dodání do výkonu trestu, případně o okolnosti, která brání dodání do výkonu trestu, vyrozumí dodávající policejní orgán.

4.7 Vazba - § 67 “trestního řádu”

Vazba je způsob omezení osobní svobody již po zahájení trestního stíhání a vazbu lze uvalit pouze na obviněného. Policejní orgány nerozhodují o vzetí do vazby, avšak mají svoji roli při rozhodování o jejím uvalení, jakožto i při přezkoumávání trvání důvodů vazby. Vazba je krajním zajišťovacím prostředkem v trestně procesním právu. Blíže je vazba upravena zákonem číslo 293/1993 Sb., zákon o výkonu vazby, dále jen „zákon o výkonu vazby“.

Na obviněného lze uvalit vazbu jen v zákonem stanovených důvodech. Návrh na vzetí do vazby sepisuje státní zástupce, který ho následně se spisovým materiálem předkládá soudci a zahajuje se vazební zasedání, ve kterém se vyslechne obviněný. Následně je na soudci, pokud vazební důvody uzná, či nikoli.

V Českém právním systému jsou celkem tři vazební důvody a to:

1. Vazba útěková - § 67 písm. a) „trestního řádu“

V průběhu přípravného řízení bylo zjištěno, že je důvodná obava, že se obviněný uprchne, nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména je-li jeho totožnost neznáma a není možno ji hned zjistit, nemá-li stále bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest.

Užití útěkové vazby je nejvíce zastoupené v českém trestním právu a její uložení je možné až po řádném prozkoumání individuálních poměrů obviněného.

2. Vazba koluzní - § 67 písm. b) „trestního řádu“

V průběhu přípravného řízení je zjištěno, že obviněný působí na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné, nebo jinak maří řádné objasnění skutečností závažných pro trestní řízení. Vazba koluzní a její výkon je přísnější oproti ostatním vazbám, neboť se zákon o výkonu vazby snaží předejít negativnímu působení obviněného na trestní řízení – z tohoto důvodu je kontrolována korespondence obviněného, má zákaz užívání mobilního telefonu, či je dokonce oddělen od ostatních ve vazbě.

3. Vazba předstižná - § 67 písm. c) „trestního řádu“

Podmíněna důvodnou obavou, že bude obviněný opakovat trestnou činnost, pro kterou je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, která připravoval, nebo kterým hrozil. Opakováním je míněno spáchání obdobného trestného činu či téhož trestného činu, pro který je trestně stíhán.

Doba trvání vazby je upravena v § 72a „trestního řádu“. Za počátek vazby se bere doba, kdy byl obviněný omezen na osobní svobodě. Doba trvání vazby se odvíjí od závažnosti spáchaného trestného činu a vazba nemůže trvat déle, než je horní hranice sazby trestu odnětí svobody, pro který je obviněný stíhán. vedeno trestní stíhání pro přečin, činí nejvyšší přípustná doba trvání vazby jeden rok. Dva roky, je-li vedeno trestní stíhání pro zločin, tři roky, pokud je vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin. Nejvyšší přípustná doba trvání vazby jsou čtyři roky, je-li vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin, za který lze dle trestního zákona uložit výjimečný trest. Vazba koluzní však může trvat nejdéle 3 měsíce, pokud není ve vazbě i z jiného vazebního důvodu. Pokud se prokáže, že obviněný již působil na svědky nebo spoluobviněné, či jiným způsobem mařil objasňování skutečností, může soudce na návrh státního zástupce obviněného ve vazbě ponechat.

Vazba však může trvat pouze nezbytně nutnou dobu. Z tohoto důvodu je soud na návrh státního zástupce povinen každé 3 měsíce od usnesení vzetí obviněného do vazby rozhodnout, zda vazební důvody stále trvají, či se obviněný propouští na svobodu.

Návrh na prodloužení vazby státní zástupce předkládá soudu nejpozději patnáct dnů před uplynutím těchto 3 měsíců.²⁵

4.8 Formy trestu spojené s omezením osobní svobody

Tresty či ochranná opatření jsou taxativně vypsány v trestním zákoníku. Jsou ukládány na základě zákonnosti, přiměřenosti, individualizace použitých sankcí, personalit sankce, neslučitelnosti určitých druhů sankcí a humanity sankcí. Níže jsou vypsány tresty a ochranná opatření, která přímo zasahují do osobní svobody odsouzeného.

4.8.1 Trest odnětí svobody

Trest, při kterém je odsouzený přinucen strávit určenou dobu na určeném místě, buďto ve vězení, nebo ve vazebním vězení. Dle trestní sazby tohoto trestu se dělí trestné činy na přečiny, zločiny a zvláště závažné zločiny. Tedy je trest odnětí svobody časově přesně vymezen, ale může být udělen i trest odnětí svobody na doživotí.²⁶

Hlavním cílem trestu odnětí svobody je chránit společnost před společensky škodlivým jednáním, dále pak znemožnit odsouzenému pokračovat v páchání trestné činnosti, pozitivně ho ovlivnit a výchovným působením ho napravit, a v poslední řadě působit preventivně na společnost.

V případě ukládání trestu mladistvým je horní hranice trestu odnětí svobody stanovena na polovinu trestu pro dospělého, v případě výjimečného trestu až 10 let.

4.8.2 Ochranné léčení

Jedná se o ochranné opatření – toto lze definovat jako „specifické právní následky nejen trestných činů, ale i činů jinak trestných, u nichž je zcela dominantní jejich preventivní povaha namísto represivní“.²⁷ Soud uloží ochranné léčení, jestliže

---

²⁵ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 177 - 185, ISBN 978-80-7380-677-4

²⁶ BORČEVSKÝM P. *Trestní právo hmotné v otázkách a odpovědích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 271 - 280, ISBN 978-80-7380-866-2.

²⁷ Citace BORČEVSKÝM P. *Trestní právo hmotné v otázkách a odpovědích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 302, ISBN 978-80-7380-866-2.

pachatel spáchal trestný čin ve stavu nepřičetnosti, ve stavu zmenšené přičetnosti, nebo ve stavu vyvolaném duševní poruchou a má se za to, že zajistí terapeutické působení na pachatele a navede ho na řádný život. Dále je předpoklad, že působením tohoto opatření dojde k lepší ochranně společnosti nežli uložením trestu. Ochranné léčení se dělí na dvě formy, ústavní a ambulantní.

Ochranné léčení trvá, dokud to vyžaduje jeho účel, maximálně však dva roky a nebude-li v předmětné době léčba ukončena, rozhodne soud před skončením těchto dvou let o jejím prodloužení, takto může opakovaně, vždy však pouze na dva další roky, jinak rozhodne o propuštění.²⁸

4.8.3 Ochranná výchova

Jedná se též o ochranné opatření a lze ji uložit pouze osobám mladším osmnácti let. Realizuje se ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Účelem je pozitivní ovlivnění duševního, mravnostního a sociálního vývoje mladistvého a chránění společnosti před pácháním provinění mladistvým. Ochranná výchova může být uložena též dítěti mladšímu patnácti let, spáchala-li čin jinak trestný a jeli to nezbytně nutné k zajištění jeho řádné výchovy.

Ochranná výchova potrvá, vyžaduje-li to její účel. Nejdéle ji lze uložit do 18 let mladistvému. Vyžaduje-li to zájem mladistvého, může být soudem prodloužena do dovršení 19let.

4.8.4 Zabezpečovací detence

Druh ochranného opatření, které se vykonává ve zvláštních ústavech. V těchto jsou realizovány různé psychologické, léčebné, pedagogické a další programy pro osoby, jež jsou nebezpečné společnosti. Ústavy jsou střeženy vězeňskou službou. Zabezpečovací detence není časově omezena, trvá tak dlouho, dokud to vyžaduje ochrana společnosti.²⁹

---

²⁸BORČEVSKÝM P. *Trestní právo hmotné v otázkách a odpovědích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 306 - 308, ISBN 978-80-7380-866-2.

²⁹BORČEVSKÝM P. *Trestní právo hmotné v otázkách a odpovědích*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 309, ISBN 978-80-7380-866-2.

5 Omezení osobní svobody dle zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

V zákoně číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o PČR“, je popsáno několik institutů omezení osobní svobody. Nejzásadnějším institutem je zajištění osoby, kdy institut je upraven v § 26 „zákonu o PČR“ a dále v § 27 „zákonu o PČR“, který upravuje omezení osobní svobody cizince. Dále je zde institut připoutání, který je popsán v § 25 „zákonu o PČR“. Institutů omezení osobní svobody dle „zákonu o PČR“ je oproti „trestnímu řádu“ (§76 odst. 2) oprávněn využít pouze policista.

Obdobně jako v trestním řádu je v „zákoně o PČR“ upraven institut předvedení, který bude popsán níže, neboť institut omezení osobní svobody není specifický pouze pro trestní právo České republiky, avšak i pro správní řád.

5.1 Připoutání - § 25 „zákon o PČR“

Připoutat a tím omezit možnost volného pohybu osoby je možno za předpokladu, že osoba fyzicky napadá policistu, nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, či poškozujee majetek nebo se pokusí o útěk. Osoba se poutá k vhodnému předmětu, který není zákonem definován, zejména za užití pout.

Připoutání může trvat maximálně 2 hodiny, poté je nutné osobu odpoutat, jakožto se odpoutá i osoba u, kdy je zřejmé, že jednání nebude opakovat. Pokud však osoba znovu naplní právní důvody připoutání, opětovně se může užít tohoto institutu.³⁰

Příkladem tohoto institutu je že osoba na policejní stanici začne přestane spolupracovat, začne být vulgární a začne kolem sebe kopat, či rozhazovat ruce, načež policista využije tohoto oprávnění a osobou připoutá k vhodnému předmětu.

---

³⁰ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 118-120, ISBN 978-80-7380-917-1

5.2 Zajištění osoby - § 26 „zákon o PČR“

Užití tohoto institutu má především pořádkový charakter, tedy omezení osobní svobody směřuje k zachování klidového stavu ve společnosti. Institut zajištění osoby je specifický tím, že má podrobně vypsane okolnosti, při kterých je policista oprávněn osobu zajistit. Pokud osoba, která má být omezena na osobní svobodě (jak dle „trestního řádu“, tak dle „zákonu o PČR“), klade jakýkoliv odpor, je policista oprávněn užít donucovacích prostředků, které tento odpor osoby překonají.

Institut zajištění se využívá za účelem ochrany života, zdraví, ochrany majetku, pořádku a dalšího společensky škodlivého chování. Zajištění má zákonem stanovenou dobu omezení osobní svobody a to 24 hodin, výjimkou je zajištění osoby, která byla dopadena na základě pronásledování prováděném příslušníkem zahraničního bezpečnostního sboru, kdy toto zajištění může trvat pouze 6 hodin. Do těchto 6 hodin se nezapočítává čas mezi půlnocí a devátou hodinou ranní. Pokud pomine důvod zajištění, osobu neprodleně propustí, nestanoví-li „zákon o PČR“ jinak.³¹

5.2.1 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. a) „zákon o PČR“

Zajištění podle tohoto písmene opravňuje policistovi zajistit osobu, která *svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek*³². Institut lze tedy využít pouze pokud je zájem chráněný zákonem bezprostředně ohrožován – lidský život a zdraví. Dalším důležitým aspektem je společenská škodlivost, která nemůže být vždy uplatňována, příkladem jsou bojové sporty.³³

Příkladem je osoba, která je opilá takovým způsobem, že ohrožuje sebe sama na životě a zdraví. V takovém případě osobu policista zajistí a převezve jí do protialkoholní záchytové stanice.

---

³¹ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 123-127, ISBN 978-80-7380-917-1

³² § 26 odst. 1 písm. a) zákon o PČR

³³ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 128, ISBN 978-80-7380-917-1

5.2.2 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. b) „zákon o PČR“

Zajištění dává možnost policistovi využít svého oprávnění vůči osobě, která v *budově útvaru policie úmyslně znečišťuje nebo poškozuj je majetek anebo slovně uráží policistu nebo jinou osobu.*³⁴

Tento typ zajištění chrání především pořádek, míněno majetek policie či majetek osob, které jsou na útvaru a důstojnost policistů, či jiných osob, kteří se nachází v budově útvaru policie.³⁵

Jedná se o úmyslné jednání osoby a jasně stanovenou formu provedení. Toto je podmíněno však tím, že se musí nacházet v budově útvaru, nepostačí pouze v prostoru, jež spravuje policie. Dále musí docházet k přímému poškozování majetku se kterým hospodaří příslušná součást policie.³⁶

Příkladem takového zajištění je, že osoba, která se dostavila na policejní služebnu a zde zjistila, že policie jí nemůže pomoc, neboť se v její věci jedná o občanskoprávní spor, načež osoba toto odmítá a začne urážet policisty, že jí nepomáhají.

5.2.3 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. c) „zákon o PČR“

*Policista je oprávněn osobu zajistit, má-li být předvedena podle jiného právního předpisu.*³⁷

Takovéto předvedení policistu opravňuje osobu omezit na osobní svobodě dle zvláštního právního předpisu. Těchto předpisů je několik, příkladem je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, “trestní řád” , zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb.

Toto omezení osobní svobody je v ruku v ruce s povinností policie poskytovat součinnost na vyžádání příslušného orgánu veřejné moci. Takovéto omezení osobní svobody není podmíněné odporem při úkonu či pokusem o útěk.³⁸

---

³⁴ § 26 odst. 1 písm. b) zákon o PČR

³⁵ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 128, ISBN 978-80-7380-917-1

³⁶ ŠTEIBACH, M. a kol. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolter Kluwer ČR, 2019, s. 35. ISBN 978-80-7598-193-6

³⁷ § 26 odst. 1 písm. c) zákon o PČR

³⁸ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 128 - 129, ISBN 978-80-7380-917-1

5.2.4 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. d) „zákon o PČR“

Omezení osobní svobody dle tohoto písmene umožňuje policistovi omezit osobní svobodu osoby, o jejíž svobodě bylo již vedeno trestně právní řízení a je právně vynutitelné.

Omezení osobní svobody je vedeno proti osobě, která *utekla z VTOS, z výkonu ochranného léčení, ústavní výchovy, předběžného opatření nebo ochranné výchovy anebo ze zabezpečovací detence.*³⁹

Svým útekem právě porušili řád zařízení, ve kterém na základě rozhodnutí příslušného orgánu jsou umístěny a navrácení do tohoto zařízení je v zájmu společnosti, neboť takovéto osoby mohou být svému okolí i sobě nebezpečné.⁴⁰

Příklady je nespočet – útek z věznice, útek z vazební věznice či útek z ochranného léčení.

5.2.5 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. e) „zákon o PČR“

Toto ustanovení umožňuje policistovi zajistit osobu, která se brání předvedení dle „zákonu o PČR“. Předvedení je v „zákoně o PČR“ upraveno dvěma ustanoveními a to § 61 „zákon o PČR“, předvedení k provedení vysvětlení a § 63 „zákon o PČR“, předvedení za účelem zjištění totožnosti osoby.

Odporem se rozumí aktivní odpor – osoba útočí, či se brání zasahujícímu policistovi, či pasivní odpor – osoba nespolupracuje s policistou, a to jakýmkoliv způsobem, nemluví, nehýbe se a nedbá zákonných výzev.

5.2.6 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. f) „zákon o PČR“

Ustanovení zajištění dle tohoto písmene je jednou z nejvíce využívaných form zajištění v praxi. Toto ustanovení o oprávnění zajistit osobu, která *byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci.*⁴¹

Není třeba, aby byla osoba spatřena policistou při tomto jednání, avšak zasahující policista toto musí vyhodnotit dle nastalé situace. Smyslem tohoto oprávnění je zamezit

³⁹ § 26 odst. 1 písm. d) zákon o PČR

⁴⁰ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 129 - 130, ISBN 978-80-7380-917-1

⁴¹ § 26 odst. 1 písm. f) zákon o PČR

konání protiprávního jednání osoby, či maření řádného objasnění věci. Za maření se dá považovat útěk z místa, upravování místa činu a ničení stop, či ovlivňování osob, které byly přítomny protiprávního jednání.

Mezi časté příklady takového zajištění patří neuposlechnutí výzvy policisty – což je jeden z přestupků proti veřejnému pořádku. Takového neuposlechnutí může mít hodně forem.

5.2.7 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. g) „zákon o PČR“

Ustanovení umožňuje omezit osobní svobodu osoby, která *není trestně odpovědná a byla přistižena při jednání, které má znaky trestného činu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci.*⁴²

Toto ustanovení tedy policistům dává oprávnění k omezení osoby mladší 15 let, nebo nesvéprávné osoby, avšak je toto podmíněné přistižením osoby při jednání, které má znaky trestného činu a je důvodná obava, že bude pokračovat v tomto jednání. Co se týče maření objasnění věci rozumí se tím obdobné maření jako v zajištění dle § 26 odst. 1 písm. f) „zákon o PČR“.

Příkladem je zajištění nezletilého chlapce, který se pokusil pobodat vychovatelku v dětském diagnostickém ústavu.

5.2.8 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. h) „zákon o PČR“

Policista je dle tohoto ustanovení oprávněn zjistit osobu, která *je nezletilá, je-li to nezbytné pro její navrácení do rodičovské nebo jiné obdobné péče jejímu zákonnému zástupci.*⁴³

Jedná se o institut, který je stále více využíván v praxi z důvodu častých útěku nezletilých od svých rodičů, či útěků nezletilých chovanců z diagnostických a výchovných ústavů, ve kterém mají soudně určený pobyt.

Příkladem je oznámení vychovatelky na linku 158, ve kterém oznámila, že se jí z vycházky nevrátil chovanec diagnostického ústavu, kdy následně tohoto chovance vypátrala hlídka policie a předala ho do ústavu zpět.

---

⁴² § 26 odst. 1 písm. g) zákon o PČR

⁴³ § 26 odst. 1 písm. h) zákon o PČR

5.2.9 Zajištění dle § 26 odst. 1 písm. i) „zákon o PČR“

Základem je možnost zajištění osoby, jež byla dopadena na základě pronásledování v souladu s ustanovením § 92 zákona o Policii ČR, kdy pronásledování bylo prováděno příslušníkem zahraničního bezpečnostního sboru v takovém rozsahu a způsobem, která byl stanoven mezinárodní smlouvou umožňující vykonávat na území České republiky oprávnění a povinnosti policisty podle “zákonu o PČR“.

5.3 Zajištění cizince - § 27 „zákon o PČR“

Institut zajištění cizince představuje krátkodobé omezení za účelem ukončení pobytu na území České republiky, nebo zahájení řízení o správním vyhoštění. Tedy policista může omezit osobní svobodu cizince, pokud porušil pravidla pobytu, je v řízení o vyhoštění, má být vyhoštěn, nebo nelegálně vstoupil či nelegálně pobývá v České republice.

O zajištění policista informuje orgán, který rozhoduje o ukončení pobytu na území České republiky, nebo o správním vyhoštění, zajištění trvá do doby, než tento orgán cizinci doručí rozhodnutí o ukončení pobytu.

Celková doba zajištění cizince nesmí přesáhnout 48 hodin.

Co se týče slova cizinec, rozumí se jím fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie.⁴⁴

Klasickým omezením osobní svobody dle § 27 „zákon o PČR“ je zajištění cizince, který se na území České republiky nachází nelegálně a nelegálně zde pracuje. Takovéto zajištění probíhá povětšinu času v režii cizinecké policie při kontrolách výrobních hal.

---

⁴⁴MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 134-137, ISBN 978-80-7380-917-1

6 Předvedení

Předvedení je v českém právu zakotveno v několika zákonech, nejedná se pouze o institut „zákona o PČR“, či „trestního řádu“. Předvedená osoba nemusí být vždy nutně pachatelem trestného činu, či přestupku, neboť lze předvést i účastníka, svědka, či další osoby zúčastněné na řízení. Příkladem je § 43 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., Soudní řád správní, ve kterém je uvedeno, že pokud se předvolaný nedostavil bez řádné omluvy, může být na příkaz předsedy senátu předveden, byl-li o možnosti předvedení poučen.

Takovýchto příkladů je v českém právu několik a nejedná-li se o příslušníka ozbrojeného sboru, kterého předvádí jeho velitel nebo náčelník sboru, předvádí na žádost policie. Náklady předvedení jsou hrazeny předváděným.

6.1 Předvedení dle „zákona o PČR“

Zákon o policii České republiky umožňuje policistům několik právních důvodů k předvedení. Předvedení slouží k provedení nějakého úkonu a je třeba k předvedení mít řádný důvod. Předvedení předchází předvolání, ve kterém jsou stanoveny důvody předvolání a důsledky nedostavení se.

6.1.1 Předvedení dle § 61 “zákon o PČR“

Toto ustanovení upravuje podání vysvětlení, které je využíváno k šetření ve věci. Podáním vysvětlení se zjišťují relevantní informace, které jsou důležité pro rozhodnutí ve věci a všeobecně k plnění úkolů, které má policie dle zákona plnit. Podání vysvětlení slouží k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu, přestupku a jejich pachatele a za účelem vypátrání hledání nebo pohřešované osoby anebo věci, či přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné dle „zákona o PČR“ nebo jiného právního předpisu.

K provedení podání vysvětlení policista osobu vyzve k dostavení se na určité místo, kde s ním bude sepsán úřední záznam o podaném vysvětlení. O důsledcích nedostavení se k podání vysvětlení musí být osoba řádně poučena a tomuto poučení musí porozumět. V případě, že se osoba nedostaví bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů je policista oprávněn tuto osobu předvést.

Předvedením se rozumí krátkodobé omezení osobní svobody, směřující k zajištění provedení úkonu. V tomto případě sepsání úředního záznamu o podaném vysvětlení, které je policista povinen sepsat bez zbytečného odkladu.⁴⁵

6.1.2 Předvedení dle § 63 „zákon o PČR“

Prokázáním totožnosti je *prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.*⁴⁶

V „zákoně o PČR“ je taxativně vypsáno 12 důvodů, při kterých může policista vyzvat osobu k prokázání své totožnosti. Takovéto prokázání totožnosti se uskutečňuje ověřením veřejné listiny, nejlépe s fotografií. Jelikož v České republice není ustanovení, které by dávalo občanům České republiky povinnost u sebe takovou listinu mít, dá se totožnost ověřit poskytnutím potřebné přiměřené součinnosti – tedy sdělením svých osobních údajů. V případě že se jedná o cizince, je povinen předložit takovou veřejnou listinu s jeho osobními údaji.

Pokud osoba, která byla řádně vyzvána dle „zákona o PČR“, odmítne prokázat svou totožnost, nebo ji nemůže prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti ze strany policisty, a tedy nemůže policista tuto osobu ztotožnit provedením úkonu na místě, je oprávněn ji předvést za účelem zjištění její totožnosti, tedy k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti.

Předvedená osoba je povinna strpět veškeré nezbytné úkony směřující ke zjištění její totožnosti a pokud osoba bude klást odpor, je policista oprávněn odpor po marné výzvě přiměřeným způsobem překonat. Takovýto odpor nelze překonat, jde-li o odběr krve nebo podobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity předvedeného.

Takovéto předvedení nesmí překročit dobu nezbytně nutnou pro zjištění totožnosti a pokud se policistovi nepodaří zjistit totožnost osoby ani do 24 hodin od předvedení, je povinen ji propustit.⁴⁷

---

⁴⁵MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 265-268, ISBN 978-80-7380-917-1

⁴⁶ § 63 odst. 1 zákon o PČR

⁴⁷ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 272-279, ISBN 978-80-7380-917-1

6.1.3 Předvedení dle § 65 „zákon o PČR“

Jedná se o poslední formu předvedení v „zákoně o PČR“, která umožňuje Policii České republiky při plnění svých úkolů získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace. Nelze-li však získání těchto údajů z důvodu složitosti, nebo nedostatku technických prostředků provést v místě, je policista tako oprávněn tuto osobu předvést. Osoby, které lze předvést dle tohoto ustanovení jsou buďto obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu, nebo kterým bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, kterým již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena.

Pokud by omezená osoba kladla odpor, je tento odpor obdobně jako u předvedení k zjištění totožnosti policista oprávněn překonat. Předvedení trvá pouze nezbytně nutnou dobu k provedení úkonu.⁴⁸

6.2 Předvedení dle „trestního řádu“

Obdobně jako u „zákona o PČR“ je předvedení potřebné v trestním řádu k provedení úkonů trestního řízení a je důležité pro zjištění účasti obviněného, či svědka v trestním řízení. Předvedení předchází předvolání, avšak obviněného je v zákonem daných případech možno předvést bez předvolání. Podmínkou pro předvedení je neuposlechnutí výzvy – předvolání a dostatečné neomluvení se k nedostavení.⁴⁹

6.2.1 Předvedení obviněného dle „trestního řádu“

Pokud se obvinění, který byl řádně předvolán, poučen o následcích nedostavení se, a přesto se k výslechu bez dostatečné omluvy nedostavil, může být předveden.

Předveden může být i bez předchozího předvolání, jestliže je to nutné k úspěšnému provedení trestního řízení, zvláště, když se skrývá nebo nezdržuje ve stálém bydlišti. Takovéto předvedení vykonává policejní orgán, v případě příslušníka ozbrojeného sboru nebo sil v činné službě vykonává předvedení jeho velitel nebo náčelník.⁵⁰

---

⁴⁸ MATES, P. a kolektiv *Zákon o Policii s komentářem*, 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. s 281-283, ISBN 978-80-7380-917-1

⁴⁹ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. 175 s. ISBN 978-80-7380-677-4

⁵⁰ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. 175 s. ISBN 978-80-7380-677-4

6.2.2 Předvedení svědka dle „trestního řádu“

Na základě trestního řádu je povinen vypovídat jako svědek o tom, co je mu známo o trestném činu a o pachateli, nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení. Z tohoto důvodu může být svědek předvolán a pokud se bez dostatečné omluvy nedostaví, může být předveden, na následky nedostavení se musí být v předvolání upozorněn. Pokud se nedostaví příslušník ozbrojeného sboru nebo sil v činné službě je nutno aby se k důvodu nedostavení se vyjádřil jeho velitel nebo náčelník, případně aby byl předveden⁵¹

6.3 Předvedení dle zákona č. 500/2004 Sb., Správního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Obdobně jako je tomu v ostatním českém právu předvedení dle zákona č. 500/2004 Sb., Správní řád (dále jen „správní řád“) předchází předvolání. Jak je tomu i trestním řádu, musí být osoba poučená o důsledcích nedostavení se. Předvedení osoby je zajišťováno Policií České republiky, případně také obecní policií obce, jestliže řízení vedou orgány obce.⁵²

---

⁵¹NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. 175 s. ISBN 978-80-7380-677-4

⁵²SKULKOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020. 196-197 s. ISBN 978-80-830-3

7 Pojem osobní svoboda v Anglii a Walesu

V Anglii a Walesu, není ucelený právní řád, neboť jsou součástí Spojeného království, které vzniklo ze tří zemí s třemi různými právními systémy, které zůstali stát samostatně až do dnešní doby. Právní systémy se dělí na Anglii a Wales, Severní Irsko a Skotsko.

V Anglii a Walesu základní lidské práva a svobody zajišťují zákony až z roku 1215 – Magna Carta. V preambuli 39 je psáno, že *„Žádný svobodný člověk nesmí být zatčen, uvězněn, zbaven svobody, postaven mimo zákon, vypovězen nebo jakkoli jinak zruinován, ani proti němu nepůjdeme nebo nepošleme, ledaže by tak rozhodl zákonný soud jeho vrstevníků nebo zákon země.“*⁵³

Avšak mezi moderní zákony mimo jiné patří právní norma *„Human Rights Act“* z roku 1998. V normě jsou zaručovány základní práva a svobody, jak je chápeme dnes a dále jsou zde vymezeny taxativně vypsání formy omezení osobní svobody a právní důvody tohoto omezení.

---

⁵³ JONES, D. *Magna Carta The Making and Legacy of the Great Charter*. London: Head of Zeus, 2014. s 25, ISBN – 9 9781781858844

8 Omezení osobní svobody v Anglii a Walesu dle policejního práva

V Anglii a Walesu, jakožto i v celé Velké Británii je několik policejních orgánů, které operují pod různorodými zákony a jejich práva jsou zakotveny v různých právní normách. Omezením osobní svobody osoby dochází jako v českém právním systému k narušení základních lidských práv. V případě omezení osobní svobody je třeba dbát na respektování základních lidských práv, na kterých osoba omezená na osobní svobodě nesmí být krácena. Omezení osobní svobody je možno dle několika právních úprav Velké Británie, Anglie a Walesu a jsou v souladu s ratifikovanými mezinárodními smlouvami a zákony Velké Británie a Anglie a Walesu. Instituty omezení osobní svobody budou podle těchto zákonů vypsány níže.

Osobu omezenou na osobní svobodě – „in police custody“ český překlad je v policejní péči, dalším překladem je vazbě, avšak ne v jakém slova smyslu je vazba chápána v České republice poučí „custody officer“, dále je „strážce“ o jejích právech. Osoba má práva na právní poradenství, na její požádání vyrozumění jednoho přítele, příbuzného nebo osoby jí známé, nebo osoby, která se pravděpodobně bude zajímat o její blaho o tom, že byla omezená na osobní svobodě. Toto právo má po dobu 36 hodin od omezení osobní svobody, avšak „strážce“ pokud nazná, že by vyrozumění osoby mohlo ohrozit řízení proti osobě omezené na svobodě, osobu nevyrozumí. Toto právo není vyhrazeno pro osoby, které byly omezeny na osobní svobodě pro podezření z terorismu.

Osobní svoboda může být omezena maximálně po dobu 96 hodin, avšak toto je podléhá určitým opatřením – viz. strana 64.

Pokud je osoba omezená na osobní svobodě mladší 18ti let, nebo pokud je „zranitelný dospělý“, čímž je míněno, že osoba není schopna se o sebe starat z důvodu mentálního, či tělesného postižení, pokusí se policie vyrozumět osobu, opatrovníka, či pečovatele. Také musí zajistit „vhodného dospělého“, který se dostaví na stanici a bude přítomen úkonů s osobou omezenou na osobní svobodě. Takováto osoba může být rodič, opatrovník, pečovatel, sociální pracovník, jiný člen rodiny nebo přítel starší 18ti let, nebo dobrovolník starší 18ti let.

K dalším právům osoby náleží konzultace s advokátem, avšak takovéto právo není vyhrazeno pro osoby, které byly omezeny na osobní svobodě pro podezření z terorismu, jako je i u vyrozumění.

Další práva osoby omezené na osobní svobodě jsou tři jídla denně, pití na požádání, 8 hodin spánku, nebo odpočinu v noci a čistá cela.

Formy omezení osobní svobody se dělí na zadržení bez zatykače a zadržení se zatykačem.

Dále je třeba uvést že v celém Spojeném království příslušníci policejních článků nejsou policisté, avšak konstáblové. Definice slova konstábl je „britský policejní důstojník nejnižší hodnosti“.⁵⁴

---

⁵⁴ Citace Cambridge Dictionary, dostupné z <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/constable>

9 Zadržení bez zatykače

Zadržení bez zatykače v Anglii a Walesu lze využít policisty pouze za určitých okolností, tedy se nejedná o přímo využitelné oprávnění, které lze využít kdykoli. Je zde několik možných forem takového omezení osobní svobody, které jsou zakotvené v různých zákonech.

9.1 Konstáblem dle zákona o Policii a kriminálních důkazech z roku 1984

Dle výše uvedeného zákona, dále jen „PACE“. Zákon „PACE“ upravuje práva policejních orgánů v Anglii a Walesu k přímému zásahu do osobní svobody. V tomto zákoně jsou stanoveny dva typy omezení osobní svobody, jak je nastíněno níže. K zákonnému zadržení je třeba účast, nebo pokus o účast, nebo podezření pro účast na spáchání trestného činu a důvodné podezření pro domnívání se o tom, že je zadržení osoby nezbytné pro jeden z několika konkrétních důvodů, viz. níže. Formy omezení osobní svobody jsou vypsány v § 24 „PACE“.

Po splnění těchto podmínek *může konstábl zadržet bez rozkazu kohokoli:*

- 1) *kdo se chystá spáchat trestný čin,*
- 2) *kdo páchá trestný čin,*
- 3) *u koho má důvodné podezření, že se chystá spáchat trestný čin,*
- 4) *u koho má důvodné podezření, že páchá trestný čin*

Pokud má konstábl důvodné podezření, že trestný čin byl spáchán, může zadržet bez zatykače kohokoliv, koho na základě důvodného podezření podezřívá ze spáchání trestného činu.

Pokud byl trestný čin spáchán, může konstábl zadržet bez zatykače:

- 1) *kohokoliv, kdo je podezřelý z tohoto trestného činu*
- 2) *kohokoliv, u koho má důvodné podezření, že je podezřelý ze spáchání tohoto trestného činu.*

Podezřením se rozumí – podezření existuje tam, kde si člověk myslí, že je možnost, která musí být více než pouze smyšlená, že je příslušný důvod k podezření splněn.

Musí zde být rozumné a objektivní důvody pro podezření, na základě zjištěných faktů, nebo informací, které jsou relevantní k předpokladu, že trestný čin byl, nebo bude spáchán.

Osoba, která spáchala trestný čin nemusí být vždy omezená na osobní svobodě a na každé omezení osobní svobody nahlíží konstábl individuálně.⁵⁵

Výše uvedené formy omezení osobní svobody jsou užitečné, pokud konstábl má rozumné důvody, že omezení osobní svobody předmětné osoby je nutné pro specifické případy. Jedná se především o:

- A) *umožnění zjištění jména osoby – pokud konstábl nezná jméno a nemůže ho rychle zjistit, nebo pokud má konstábl důvodné podezření pro pochybnosti poskytnutého jména,*
- B) *obdobným způsobem jako výše z důvodu adresy osoby*
- C) *aby zabránil osobě:*
  - 1) *způsobit si fyzické zranění sobě, nebo jiné osobě,*
  - 2) *utrpení fyzického zranění,*
  - 3) *způsobit ztrátu nebo poškození majetku,*
  - 4) *spáchání trestného činu proti veřejnému pořádku (ale pouze tam, kde od veřejnosti provozující své běžné záležitosti nelze rozumně očekávat, že se dotyčné osobě budou vyhýbat)*
  - 5) *způsobit nezákonnou překážku na dálnici*
- D) *aby chránil dítě, nebo jinou zranitelnou osobu od dotyčného*
- E) *aby zabránil tomu, aby trestní stíhání pro trestný čin bylo ztíženo zmizením dotyčné osoby, neboť existuje důvodné podezření, že pokud osoba nebude*

---

⁵⁵CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 314 - 315, ISBN - 9780192691057

zadržena, nedostaví se k soudu, nebo že pouliční kauce po zadržení by nebyla dostatečná k tomu, aby podezřelého odradila od pokusu vyhnout se trestnímu stíhání,

F) umožnění rychlého a účinného vyšetření trestného činu nebo jednání dotyčné osoby.⁵⁶

Poslední písmeno F má poskytnuty dále případy, které spadají pod toto písmeno. Tyto příklady jsou následující:

i) kde je důvodné podezření, že dotyčná osoba:

a) podala nepravdivá tvrzení a/nebo předložila falešné důkazy

b) může ukrást nebo zničit důkazy

c) může kontaktovat spolupachatele nebo konspirátory

d) může zastrašovat, nebo vyhrožovat, nebo kontaktovat svědky

e) může mít informace, které můžou být získané výsledkem

ii) když v souvislosti se závažnějším trestným činem existují důvodné obavy k předpokladu, že je třeba:

a) vstoupit a prohledat jakékoliv prostory obývané nebo kontrolované osobou

b) prohledat osobu

c) zabránit kontaktu s ostatními, nebo

iii) když v souvislosti s trestným činem, který se zaznamenává⁵⁷, je předpokládáno, že je nutné vzít otisky prstů, otisky obuvi, vzorky nebo fotografie podezřelého.

Tento zákon přímo omezuje práva na svobodu a zadržující konstábl musí mít splněn alespoň jeden z důvodů, které podporuje potřebu k zadržení.

Zadržení bez vznesení obvinění smí trvat pouze 24 hodin, ovšem toto může být prodlouženo v určitých případech policistou v hodnosti superintendent nebo vyšší (§42)

---

⁵⁶ Citace § 24, odstavce 5, „PACE“

⁵⁷EKINS, M. What is a Recordable offence. Legisia Legal Services [online]. Aktualizováno 30.01.2019 [cit. 02.03.2024]. Dostupné z www: <https://policecautions.uk/2019/01/30/what-is-a-recordable-offence/>

nebo magistrátním soudem (§ 43 a 44). 24 hodin je čas u trestných činů, za které nelze uložit trest odnětí svobody. Maximální doba zadržení je 96 hodin.⁵⁸

9.2 Kýmkoliv dle zákona o Policii a kriminálních důkazech z roku 1984

Dále zákon „PACE“ upravuje formy zadržení osobami, které nejsou ve služebním vztahu vůči orgánům činným v trestním řízení. Jsou upraveny v § 24a „PACE“. Jsou zde uvedeny veškeré případy, které může užít kdokoliv z Anglie a Walesu.

(1) Osoba jiná, než konstábl může zatknout bez zatykače:

- a) kohokoli, kdo páchá závažnější trestný čin,*
- b) kohokoli, u koho má důvodné podezření, že páchá závažnější trestný čin.*

(2) Pokud byl spáchán závažnější trestný čin, může osoba jiná než konstábl zadržet bez rozkazu:

- a) kohokoli, kdo je vinný z tohoto trestného činu,*
- b) kohokoli, u koho má důvodné podezření, že je vinný.*

(3) Pravomoc zadržení udělená podle (1) a (2) je uplatnitelná pouze pokud:

- a) osoba provádějící zadržení má důvodné podezření k víře, že z důvodů uvedených v odstavci 4 je nutné zadržet dotyčnou osobu, a b) osobě provádějící zadržení se zdá, že není rozumně proveditelné, aby místo ní zadržení provedl konstábl.*

(4) Důvody jsou zabránit dotyčné osobě:

- a) způsobit fyzické zranění sobě nebo jiné osobě,*
- b) utrpět fyzické zranění,*
- c) způsobit ztrátu nebo poškození majetku, nebo*

---

⁵⁸CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 689, ISBN - 9780192691057

d) odejít dříve, než za něj konšábl může převzít odpovědnost⁵⁹

Oprávnění se nedají využít na osoby, které jsou podezřelé z trestných činů vůči veřejnému pořádku – týkající se rasové a další nenávisti.

Závažnějším trestným činem jsou míněny trestné činy, pro které obžalovaný předstoupí před Smírčím soudem, který následně věc pošle k projednání Korunnímu soud.⁶⁰

Co se týče omezení osobní svobody kýmkoli, je v celku obsáhlejší než zadržení kýmkoliv podle českých trestních předpisů.

9.3 Další formy zadržení bez zatykače

9.3.1 Zadržení bez zatykače dle zákona o Kaucích

Zákon „PACE“ si zachovává malou část pravomocí zadržení, jako jsou ty podle zákona o Kaucích z roku 1976,

Zákon „PACE“ poskytuje konšáblům pravomoc též zadržení bez zatykače. Avšak toto oprávnění konšáblové mohou využít pouze na osoby, které byly propuštěny na kauci a jsou povinny se vzdát do vazby soudu.

Konšábl toto oprávnění využije pokud:

- a) Má důvodné podezření, že předmětná osoba se pravděpodobně nevzdá do vazby, nebo*
- b) má důvodné podezření, že předmětná osoba pravděpodobně poruší některou z podmínek jeho kauce nebo má důvodné podezření, že osoba některou z těchto podmínek porušila, nebo*
- c) případě, kdy předmětná osoba byla propuštěna na kauci s jedním, nebo více ručiteli a ručitel konšáblovi písemně oznámí, že se osoba pravděpodobně*

---

⁵⁹ Citace § 24A, PACE, 1984

⁶⁰ RAHMAN, S. *Indictable Offences – What are they and how are they different to other offences?* [online]. Aktualizováno 12.01.2024 [cit. 07.03.2024]. Dostupné z <https://www.rahmanravelli.co.uk/expertise/serious-general-and-complex-crime/articles/indictable-offences-what-are-they-and-how-are-they-different-to-other-offences/>

*nevzdá do vazby soudu, a že z tohoto důvodu si ručitel přeje být zbaven svých povinností ručitele.*⁶¹

Dále je předmětná forma zadržení vázána časem. Předmětná osoba, která byla zadržena v průběhu 24 hodin, od doby určené k vzdání se do vazby, musí být co nejdříve a v každém případě do 24 hodin předvedena před soudce. Do doby 24 hodin se nezapočítávají Vánoční den, Velký pátek a jakákoliv neděle. Pokud byla předmětná osoba zadržena v době 24 hodin, během kterých se měla vzdát, musí být předvedena před soud, před kterým se měla vzdát do vazby.⁶²

9.3.2 Přeshraniční pravomoci k zadržení bez zatykače

Zákon o trestní spravedlnosti a veřejném pořádku z roku 1994, dále jen „CJPOA“ upravuje formy zadržení bez zatykače konstáblů anglické, nebo velšské policejní síly za hranicemi Anglie a Walesu, tedy ve Skotsku nebo Severním Irsku.

Konstábl anglické nebo velšské policejní síly může podezřelou osobu zadržet bez zatykače, kdekoliv na území Skotska, nebo Severního Irsku, za předpokladu, že jsou splněny podmínky pro zákonné zadržení bez zatykače podle práva Anglie a Walesu. Pokud je osoba zadržena ve Skotsku nebo Severním Irsku dle § 137 zákona „CJPOA“ 1994, musí jí konstábl převézt do nejbližší vhodné stanice v policejní oblasti, kde se vyšetřuje její trestný čin. Takto musí učinit, co nejdříve to bude možné. Aby nebyl zatížen právní systém stejnou pravomocí mají konstáblové skotské a severoirské policejní služby v Anglii a Walesu, týkající se trestných činů dokonanych, nebo pokusů o ně ve Skotsku nebo Severním Irsku. Toto se týká i vykonávání zatykačů zákona „CJPOA“.⁶³

Dále následující § 137a „CJPOA“ upravuje obdobné pravomoci konstábla policejní síly Anglie a Walesu k zadržení osoby bez zatykače v Anglii a Walesu. Konstábl může osobu omezit pokud:

- a) Má důvodné podezření, že osoba spáchala určitý trestný čin (určité trestné činy jsou přesně vyjmenované trestné činy dle legislativy všech zemí Spojeného

---

⁶¹ Citace 7. oddíl zákona o Kaucích z roku 1976

⁶²CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 761, ISBN - 9780192691057

⁶³CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 324 - 325, ISBN - 9780192691057

království)⁶⁴, pro které lze omezit osobní svobodu ve Skotsku nebo v Severním Irsku a

- b) Má důvodné podezření domnívat se, že je osobu nutné zadržet, aby umožnil rychlé a účinné vyšetřování trestného činu, nebo aby zabránil jakémukoli ohrožení trestního stíhání za trestný čin, které by bylo ohroženo zmizením předmětné osoby.

Trestný čin spáchaný ve Skotsku nebo Severním Irsku je určitý trestný čin, pokud se jedná o trestný čin:

- a) *Který je zákonem trestán uvězněním nebo zadržením na deset a více let.*
- b) *Uvedený v zákonu O závažném zločinu z roku 2007 plánu 7A, část 2 (Skotsko) nebo část 3 (Severní Irsko)*
- c) *Pokusu o spáchání, nebo spiknutí ke spáchání, nebo podněcování spáchání trestného činu uvedeného v (a) nebo (b), nebo*
- d) *Spáchaný v Severním Irsku podle zákona O závažném zločinu z roku 2007, část 2 (podněcování nebo napomáhání trestné činnosti) v souvislosti s trestným činem dle (a) nebo (b)⁶⁵*

Podle § 137c „CJPOA“ může být osoba (zadržena dle § 137a „CJPOA“) v souvislosti s určitým trestným činem zadržována pouze za účelem umožnění získání a provedení zatykače (viz. strana 56 – zatykače dle zákona „CJPOA“ jsou ukládány dle § 136 tohoto zákona), nebo umožnění znovu zadržení osoby dle § 137. Osoba může být pro takovýto účel zadržována:

- (1) Počáteční období tří hodin od doby zadržení,
- (2) druhé období nejvýše 21 hodin od konce počátečního období, ale pouze pokud je zadržení na toto období povoleno inspektorem (nebo vyšší hodností) zatýkající policejní síly a ve vyšetřovací síle,

---

⁶⁴THOMSON, B. *List of Specified Offences* [online], Aktualizováno 28.11.2023 [cit. 05.03.2024]. Dostupné z <https://www.nidirect.gov.uk/sites/default/files/2023-11/List-of-Specified-Offences-Nov-2023.pdf>

⁶⁵ Citace § 137a zákona o trestním soudnictví a veřejném pořádku 1994

(3) třetí období nejvýše 12 hodin od konce druhého období, ale pouze pokud je zadržení na toto období povoleno důstojníkem nad hodností inspektora v zatýkající síle a ve vyšetřovací síle.

Důstojník zatýkající síly může dát povolení pro účely (2) nebo (3) pouze pokud je přesvědčen, že je to v zájmu spravedlnosti. Důstojník vyšetřovací síly může dát povolení pro účely (2) pouze pokud je přesvědčen, že:

(i) existují důvodná podezření, že osoba spáchala určitý trestný čin,

(ii) konstábl má v úmyslu, aby osoba byla zadržena co nejdříve to bude možné (ať už podle zatykače § 136 „CJPOA“ nebo podle § 137 „CJPOA“) a jedná pro tento účel rychle, a

(iii) je v zájmu spravedlnosti dát povolení.

Důstojník vyšetřovací síly může dát povolení pro účely (3) pouze pokud je přesvědčen, že stále existuje důvodné podezření, že osoba spáchala určitý trestný čin, a je přesvědčen ohledně (ii) a (iii).

Pokud je kdykoliv, když je osoba zadržována, „příslušný důstojník“ ve vyšetřovací síle (kde je trestný čin prověřován) přesvědčen, že již není v zájmu spravedlnosti, aby byla zadržována, důstojník musí oznámit zatýkající síle (kde je osoba zadržena), a osoba musí být propuštěna. „Příslušný důstojník“ znamená v souvislosti se zadržením osoby:

a) pro prvotní období, jakýkoliv konstábl,

b) pro druhé období, inspektor (nebo vyšší hodnost), nebo

c) pro třetí období, důstojník nad hodností inspektora.⁶⁶

Osobě zadržené dle § 137a „CJPOA“ musí být co nejdříve sdělen účel, pro který může být zadržována dle § 137c „CJPOA“, a období, po která může být zákoně zadržována. Ustanovení podle skotského nebo severoirského práva (podle případu) týkající se otázek, jako jsou informace, které mají být poskytnuty při zatčení a práva zatčených

---

⁶⁶CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 326 - 328, ISBN - 9780192691057

osob, se vztahují (s určitými úpravami) na osoby zadržené dle § 137a „CJPOA“ v souvislosti s určitým trestným činem spáchaným ve Skotsku nebo Severním Irsku.

Konstáblové, kteří jsou členy policejních služeb ve Skotsku nebo Severním Irsku, mají obdobnou pravomoc zadržení dle § 137a „CJPOA“ v jedné z ostatních domovských zemí v souvislosti s určitými trestnými činy (dle jejich práva) spáchanými nebo pokusy trestných činů v Anglii nebo Severním Irsku (Policejní služba Skotska) nebo v Anglii nebo Skotsku (Policejní služba Severního Irsku), v kterých případech se uplatňují záruky (dle práva země spáchání) typu, na který bylo právě odkázáno, jak je upraveno.

Formu omezení osobní svobody příslušníky policejních služeb ve Skotsku nebo Severním Irsku stanovuje § 140 „CJPOA“ a sice takovou, že pokud by konstábl v Anglii a Walesu měl pravomoc zadržet bez zatykače dle § 24 „PACE“, má konstábl policejní služby ve Skotsku nebo Severním Irsku, který je v Anglii a Walesu, stejnou pravomoc. Stejně tak se pravomoc zadržení bez zatykače ve Skotsku nebo Severním Irsku uplatňuje ve prospěch konstábla z anglické síly, kde by konstábl policejní služby ve Skotsku nebo Severním Irsku měl pravomoc zadržení bez zatykače.

Pravomoci podle § 137, 137a a § 140 „CJPOA“ mohou být také uplatněny v Anglii a Walesu a Skotsku (ale ne v Severním Irsku) důstojníkem britské dopravní policie.⁶⁷

9.3.3 Zadržení dle obyčejového práva

Podle obyčejového práva má policejní důstojník, nebo kdokoli jiný pravomoc zadržet bez zatykače za určitých okolností a pravomoc není nikterak ovlivněna zákonem „PACE“. Pravomoc obyčejového práva existuje, pokud:

- (a) dojde k porušení veřejného pořádku zadržanou osobou v přítomnosti osoby provádějící zadržení, nebo
- (b) nedošlo k žádnému porušení veřejného pořádku v přítomnosti osoby provádějící zadržení, ale má důvodné podezření si myslet, že takové porušení veřejného pořádku zadržanou osobou je skutečně bezprostředně hrozící.

---

⁶⁷ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 326 - 329, ISBN - 9780192691057

Porušení veřejného pořádku samo o sobě není trestným činem. Definice zní takto „Porušení veřejného pořádku je kdekoli a kdykoliv pokud – je škoda skutečně způsobena nebo je pravděpodobné, že bude způsobena osobě, ať už jednáním osoby, které údajně narušuje veřejný pořádek, nebo někým, koho provokuje; nebo je skutečně způsobena škoda nebo je pravděpodobně, že jí bude způsobena škoda na majetku osoby v její přítomnosti; nebo je osoba skutečně v obavě, že její nebo jejímu majetku bude v její přítomnosti způsobena škoda v důsledku napadení, rvačky, povstání, nebo jiného narušení.“⁶⁸

Pravomoci policejních důstojníků dle obyčejového práva jsou důležité, neboť nejsou omezeny místem, kde dojde k porušení veřejného pořádku a nebo kde je předpokládáno

Zadržení v rámci výše uvedených podmínek je preventivní opatření a mělo by být provedeno kdekoli, kde je to nutné k zachování míru, i na soukromých pozemcích, a i když není přítomen žádný další člen veřejnosti.

Příkladem je pokud se dvě ženy mlátí, je to porušení veřejného pořádku bez ohledu na všechny ostatní okolnosti a zadržení kýmkoli, kdo je vidí, je oprávněné. Mohlo nastat, že stádium, ve kterém dojde k rvačce, ještě nenastalo, ale konstábl má důvodné důvody k domněnkám se, že k tomu dojde v bezprostřední budoucnosti, v takovém případě může zatknout právě osoby, které jsou ve sporu. Stejně tak, pokud byla skutečná rvačka přerušena, ale konstábl má důvodné důvody k domněnce, že spor není u konce a že je pravděpodobné, že rvačka bude obnovena a dojde k porušení veřejného pořádku, je zatčení oprávněné.

Protože porušení veřejného pořádku nevyžaduje nutně, aby někdo jednal nebo hrozil jednáním, protiprávně, pravomoc zadržet za porušení veřejného pořádku není omezena pro případy, kdy dojde k protiprávnímu jednání, nebo je pro ně podezření nebo je předpokládáno. Jako omezení právě této pravomoci zadržení – těch, kteří nejednají protiprávně, stanovil Odvolací soud čtyři faktory, které je třeba zvážit v takovém případě.

(1) Musí existovat skutečná a přítomná hrozba pro veřejný pořádek, která opravňuje k omezení svobody občana, který v danou chvíli nejedná protiprávně, o jeho svobodu

---

⁶⁸Citace CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 1723-1724, ISBN - 9780192691057

(2) Hrozba musí pocházet od zadržené osoby.

(3) Chování musí jasně narušovat práva ostatních a jeho přirozeným důsledkem musí být “ne zcela nerozumné násilí” ze strany třetí strany.

(4) Chování osoby, která má být zadržena, musí být nerozumné.⁶⁹

9.3.4 Zadržení vojenského personálu – dezertéři a nepřítomní bez propustky

Dle zákona O ozbrojených silách z roku 2006, § 314 (Armed Forces Act 2006), může konstábl, který je příslušníkem policejní síly, nebo policie Ministerstva obrany, pravomoc zadržet bez zatykače jakoukoli osobu, u které má důvodné podezření na podezření, že je osobou podléhající služebnímu právu, která dezertovala, nebo je nepřítomná bez propustky. Zatykače na takovéto formy zadržení mohou také vydávat soudci míru (justices of peace). Ať už osoba takto zadržená přizná, či nepřizná, že je nepřítomna, nebo dezertér, musí být předvedena před soud, jakmile to bude možné.

Jakmile dojde k takovému zadržení, musí být vyrozuměn příslušný vojenský úřad a musí mu být poskytnuty veškeré podrobnosti případu, zda je totožnost zadržené osoby sporná a zda je jeho chování nevyhovující.⁷⁰

9.3.5 Zadržení dle zákona o terorismu

Dle zákona o Terorismu z roku 2000, § 41 stanoví, že konstábl může bez zatykače zadržet osobu, u níž má důvodné podezření, že je teroristou.

Osoba, která byla takto zadržena, může být zadržena po dobu 48 hodin. Pokračování v zadržování po uplynutí doby je podmíněno vydáním příkazu k dalšímu zadržení v souladu s zákonem o Terorismu z roku 2000. Zadržení se zatykačem lze za výjimečných okolností prodloužit až na 28 dní.⁷¹

---

⁶⁹CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 330 - 335, ISBN - 9780192691057

⁷⁰ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 330, ISBN - 9780192691057

⁷¹ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 1527-1530, ISBN - 9780192691057

9.3.6 Porušení podmínek kauce podléhá povinnosti dostavit se na policejní stanici – zadržení bez zatykače

Konstábl může zadržet osobu, která byla propuštěna na kauci s povinností dostavit se na určenou policejní stanici, když se na takovouto stanici ve stanoveném termínu nedostaví. Po zadržení musí být takováto osoba co nejdříve předvedena na určenou policejní stanici, kde s ní budou provedeny úkony, pro které se měla dostavit na policejní stanici.⁷²

9.3.7 Porušení podmínek kauce osobou, která se má vzdát do vazby soudu – zadržení bez zatykače

Dle § 7 zákona o Kaucích z roku 1976 stanoví pravomoc konstábla zadržet osobu bez zatykače. *Osoba, která byla propuštěna na kauci v trestním řízení a která má povinnost vzdát se vazby soudu, může být zadržena bez zatykače, pokud:*

(a) konstábl má důvodné podezření, že se osoba pravděpodobně nevzdá do vazby, nebo

(b) konstábl má důvodné podezření, že osoba pravděpodobně poruší některou z podmínek propuštění na kauci, nebo má důvodné podezření, že osoba některou z těchto podmínek porušila, nebo

(c) v případě, kdy byla osoba propuštěn na kauci s jedním nebo více ručiteli, pokud ručitel konstáblu písemně oznámí, že osoba se pravděpodobně nevzdá vazby a že si z tohoto důvodu přeje být zproštěn svých povinností ručitele.⁷³

Pokud nebyla osoba zadržena do 24 hodin od doby stanovené pro vzdání se do vazby, musí být předvedena před soudce co nejdříve, v každém případě však do 24 hodin. Den Vánoc, Velký pátek a jakákoli neděle jsou z výpočtu 24 hodin vyloučeny. Je-li osoba zadržena do 24 hodin od doby vzdání se, musí být předveden k soudu, u kterého měl být předán do vazby.⁷⁴

---

⁷² CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 548-550, ISBN - 9780192691057

⁷³ Citace § 7 zákona O Kaucích z roku 1976

⁷⁴ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 551-552, ISBN – 9780192691057

9.3.8 Zadržení bez zatykače pro neuposlechnutí

Dle § 24a zákona o Trestním soudnictví z roku 2003, v souladu s podmíněným varováním pro mládež dle § 66e zákona o Kriminalitě a výtržnictví z roku 1998, je stanoveno, že pokud má konstábl důvodné podezření, že pachatel bez přiměřené omluvy nedodržel některou z podmínek spojených s podmíněným varováním – již uloženým trestem, může konstábl pachatele zadržet bez zatykače. Takto zadržená osoba musí být obviněna z daného trestného činu, či propuštěna bez obvinění a bez kauce a pokud ani jedna z těchto možností nepřípadá v úvahu propuštěna bez obvinění a na kauci, pokud propuštění má umožnit rozhodnutí o tom, zda má být osoba obviněna z trestného činu a jsou splněny předpoklady pro propuštění na kauci.⁷⁵

---

⁷⁵ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 495-496, ISBN – 9780192691057

10 Zadržení se zatykačem

Smírčí soudce⁷⁶ může vydat zatykač, když je před něj položena písemná informace, že osoba spáchala nebo je podezřelá ze spáchání trestného činu.

Takový zatykač nesmí být vydán pro zadržení dospělé osoby, pokud:

(a) trestný čin, na který se zatykač vztahuje, je závažnějším trestným činem nebo za něj lze uložit trest vězení, nebo

(b) jeho adresa není dostatečně zřejmá pro doručení předvolání, písemné obvinění a výzvu, které mu mají být doručeny.

Pokud je předmětný trestný čin závažnějším trestným činem, může být zatykač vydán kdykoli, a to i přesto, že bylo vydáno písemné obvinění a výzva nebo bylo vydáno předvolání.

Zatykač nařizuje jeho adresátovi: zatknout obviněného a předvést ho před soud, který je v zatykači uveden. Avšak výjimečně v případě předvedení před soud, který vydal zatykač a před který má být obviněný předveden, může být zatykač opatřen pokynem, že po zadržení má být osoba určená k zadržení propuštěna na kauci, nebo bez ručitelů. Tomuto se říká “záruka za kauci”.

Zatykač zůstává v platnosti, dokud není proveden nebo odvolán. Pokud je originál ztracen, soudce může vystavit náhradu. Pokud jde o obvinění osoby zadržené na základě zatykače, viz. strana 47.⁷⁷

10.1 Další zatykače

10.1.1 Zatykač na zadržení svědka

Takový zatykač může vydávat smírčí soudce, který je přesvědčen, že osoba, která by mohla poskytnout podstatné důkazy, či jiné podstatné informace pro trestní

---

⁷⁶ Citace Cambridge Dictionary, dostupné z <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/justice-of-the-peace>

⁷⁷ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 161-162, ISBN - 9780192691057

řízení se pravděpodobně dobrovolně nedostaví k soudu. Takový zatykač bude vydán pouze v případě, kdy by bylo předvolání svědka neúčinné.⁷⁸

10.1.2 Zatykače kontroly nebo závazku

Podle zákona o Smírčích soudech z roku 1980, § 76, může smírčí soud vydávat zatykače kontroly nebo závazku, pokud osoba nesplácí částku, kterou má zaplatit podle rozsudku nebo nařízení soudu.

Zatykač kontroly opravňuje pověřeného civilního vymáhacího úředníka nebo schválenou agenturu k převzetí kontroly nad zbožím a k prodeji tohoto zboží, za účelem získání částky, kterou nezaplatil a je dlužen.

Zatykač závazku nařizuje, aby byl dlužník zadržen a uvězněn. Může být vydán buď tam, kde se ukáže při návratu zatykače kontroly Smírčímu soudu, že majetek dlužníka nepostačí na zaplacení dlužné částky, nebo je vydán rovnou místo zatykače kontroly. Pokud to Smírčí soud považuje za vhodné, může stanovit dobu věznění a pozastavit vydání zatykače do takové doby a za takových podmínek, které považuje za přiměřené. Musí být předán doklad dlužníkovi, když je předán do vězení na základě takového zatykače.⁷⁹

---

⁷⁸ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 171, ISBN - 9780192691057

⁷⁹ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 171-172, ISBN - 9780192691057

11 Vykonání zatykačů

Zatykač k zadržení, na kontrolu, nebo na závazek může být vykonán kdekoliv v Anglii a Walesu jakoukoli osobou, které je adresován, nebo jakýmkoliv konstáblem, působícím v jeho policejní oblasti, nebo civilním vymáhacím úředníkem nebo schválenou vymáhací agenturou.

Dle § 136 „CJPOA“ může být zatykač vydaný v Anglii, Walesu, nebo Severním Irsku na zadržení nebo závazek (nebo podobný zatykač vydaný ve Skotsku) proveden bez souhlasu v jedné z ostatních domovských zemí konstáblem policejní síly země vydání, nebo země provedení tohoto zatykače nebo konstáblem britské dopravní policie, stejně jako jinými osobami v rámci pokynů zatykače. Když konstábl provede zatykač vydaný ve Skotsku v jakékoli jiné domovské zemi, jakékoli právní normy, které se týkají:

- a) pravomocí a povinností tohoto konstábla, práv zadržené osoby a postupů, které mají být následovány po zadržení,
- b) a které se vztahují k zadržení (s určitými úpravami stanovenými na stranách 45 – 47), jako kdyby byl zatykač proveden ve Skotsku a pokud konstábl, který ho provedl, není konstáblem policejní služby Skotska, jako by byl konstáblem.

Následující typy zatykačů nevydaných soudcem mohou být provedeny konstáblem, ačkoli není v držení zatykače:

- a) zatykač na zadržení osoby v souvislosti s trestným činem,
- b) zatykač dle legislativy ozbrojených sil (dezerce, viz. strana 52),
- c) zatykač týkající se neúčasti obžalovaného, zatykače kontroly, zatykače závazku a zatykače vydané na zadržení potenciálně neochotného svědka,
- d) zatykač na zatčení podle zákona o rodinném právu z roku 1996, § 47 odst. 8 (nesplnění nařízení okupačního řádu nebo nařízení o neobtěžování)
- e) zatykač na zadržení podle zákona o Odsouzení, příloha 4, odst. 3 (pachatel postoupený soudu komisí pro mladistvé pachatele).

Nicméně výše uvedený zatykač musí být ihned, co je to možné, na požádání předmětné osoby, ukázán co nejdříve.

Zatykače na zadržení vydané soudními orgány v zemích EU, Norska nebo Islandu mohou být provedeny ve Velké Británii.⁸⁰

---

⁸⁰CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 172-173, ISBN - 9780192691057

12 Výpočet doby zadržení

Doba zadržení bez obvinění je 24 hodin, avšak doba může být za určitých okolností superintendantem nebo smírčím soudem prodloužena. Maximální doba zadržení bez obvinění je 96 hodin. V případě, že trestní čin není závažnější, je doba jenom 24 hodin.⁸¹

12.1 Relevantní doba zadržení

V § 41 „PACE“ je odkaz na takzvanou „relevantní dobu“. Toto je doba, od které se započítává zadržení konkrétní osoby. Takovéto příklady jsou následující:

- a) *V případě, že osoba, jejíž zadržení je požadováno v jedné policejní oblasti v Anglii a Walesu, je zatčena v jiné oblasti a není v oblasti, v níž byla zadržena, vyslechnuta ohledně trestného činu, pro který je zadržena, čas, kdy se osoba dostaví na první policejní stanici v oblasti, v níž je požadováno její zatčení, nebo čas 24 hodin po zadržení osoby, podle toho, co nastane dříve,*
- b) *v případě, osoby zadrženy mimo Anglii a Walesu čas, kdy se osoba dostaví na první policejní stanici, na kterou je převedena v Anglii a Walesu, v níž je vyšetřován trestný čin, pro který byla zadržena, nebo čas 24 hodin po vstupu osoby na území Anglie a Walesu, podle toho, co nastane dříve.*
- c) *v případě osoby, která se dobrovolně dostaví na policejní stanici nebo která doprovází konstábla na policejní stanici, aniž by byla zatčena, a je zatčena na policejní stanici, čas jejího zatčení,*
- d) *v případě osoby, která se dostaví na policejní stanici za účelem složení kauce podle § 30a „PACE“, čas, kdy se dostaví na policejní stanici, a*
- e) *jakémkoli jiném případě je to čas, kdy se zatčená osoba dostaví na první policejní stanici, na kterou je po zatčení převezena, ledaže je zadržena v oblasti v Anglii a Walesu a o její zatčení pro trestný čin se usiluje v některé jiné policejní oblasti v Anglii a Walesu a je převezena do druhé oblasti za účelem vyšetřování tohoto trestného činu, aniž by byla vyslechnuta v první oblasti za účelem získání důkazů v souvislosti s ním. V takovém případě se za "relevantní čas" považuje čas 24 hodin poté, co opustí místo, kde je zadržen v první oblasti, nebo čas, kdy se dostaví na*

---

⁸¹CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 502, ISBN - 9780192691057

první policejní stanici, kam je předveden v druhé oblasti, podle toho, co nastane dříve.

§ 41 „PACE“ poskytuje záruku ve vztahu k osobě zadržené policií, která je během zadržení zatčena pro druhý trestný čin. Lhůta nezačíná znovu běžet od okamžiku zadržení pro druhý trestný čin, neboť toto by nebylo v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech. Stanoví rovněž případy, kdy je osoba zadržená policií převezena do nemocnice k lékařskému ošetření. Za normálních okolností se doba začínající cestou do nemocnice a končící příjezdem zpět do policejní vazby nezapočítává do 24 hodin policejní vazby, v důsledku čehož se mohou hodiny zastavit.

Do doby policejního zadržení se však započítává jakákoli doba, během níž je vyslýchán policistou za účelem získání důkazů v souvislosti s trestným činem, a to buď během cesty, nebo během pobytu v nemocnici.⁸²

12.2 Propuštění ze zadržení po 24 hodinách

§ 41 „PACE“ dále stanovuje, že pokud osoba nebyla obviněna po 24 hodinách policejního zadržení, musí být propuštěna bez kauce, pokud nejsou splněny předpoklady pro propuštění na kauci, nebo na kauci, pokud jsou předpoklady splněny.

Takto propuštěná osoba nesmí být znovu zatčena bez zatykače pro tentýž trestný čin, ledaže se od jejího propuštění objevily nové důkazy nebo bylo provedeno zkoumání či analýza stávajících důkazů, které nemohly být provedeny dříve.⁸³

Propuštění po 24 hodinách se nevyžaduje, pokud je povoleno pokračování zadržení nebo je vydán příkaz k dalšímu zadržení podle pravomocí, o nichž bude pojednáno dále.

12.3 Povolení dalšího zadržení

Následuje § 42 „PACE“, který upravuje povolení dalšího zadržení. Pokud má superintendant (nebo vyšší hodnost), který je odpovědný za policejní stanici, na níž je zadržená osoba, zadržena z důvodného podezření, že,

---

⁸² CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 503-504, ISBN - 9780192691057

⁸³ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 504, ISBN - 9780192691057

(a) zadržení bez vznesení obvinění je nezbytné k zajištění nebo uchování důkazů týkajících se trestného činu, pro který je osoba zadržena, nebo k získání takových důkazů výsledkem zadrženého,

(b) trestný čin, pro který je osoba zadržena, je závažnějším trestným činem a

(c) vyšetřování je vedeno pečlivě a rychle,⁸⁴

může povolit, aby byla osoba zadržena policií na dobu, která uplyne nejdříve 36 hodin od původního zadržení.

To nelze učinit, pokud byla osoba zadržena po dobu delší než 24 hodin od příslušného okamžiku, kdy se žádá o povolení dalšího zadržení, ani nelze takové povolení vydat před druhým přezkumem zadržení. První přezkum zadržení je konán po 6 hodinách.

Druhý přezkum zadržení je přezkum po 15 hodinách od prvního povolení zadržení. Pokud důstojník povolí zadržení osoby dle § 42 odst. 1 „PACE“, musí zadrženou osobu informovat o důvodech jeho dalšího zadržení a důvody zaznamenat do záznamu o zadržení. Dále je v § 42 „PACE“, pokud první poskytnutá doba pokračování zadržení nepokračuje v zadržení plně do 36 hodin, může tuto dobu do 36 hodin prodloužit. Tuto další dobu lze povolit kdykoliv během prvního prodloužení, i v případě, že od příslušné doby uplynulo více než 24 hodin.

Dle § 45za „PACE“ může funkce superintendanta (nebo vyššího hodnosti) podle § 42 „PACE“ vykonávat v případě, že se zadržaná osoba nachází na policejní stanici, takový důstojník, který není přítomen na policejní stanici, kde je osoba zadržována, ale který má přístup k použití živého spojení – skrze počítač s webkamerou (přičemž se "superintendent (nebo vyšší úředník)" nahrazuje "revizní úředník"), může s použitím tohoto živého spojení udělit oprávnění k prodloužení maximální povolené doby zadržení před vznesením obvinění, pokud a pouze pokud:

- a) „Strážce“ považuje použití živého spojení za vhodné,
- b) zadržaná osoba požádala právníka o radu ohledně použití živého spojení a obdržel od něj tuto radu, a
- c) zadržaná osoba s použitím živého spojení souhlasila.⁸⁵

---

⁸⁴ Citace § 42 „PACE“

Poskytnutí souhlasu zadržené osoby, znamená:

- pokud je zadržený starší 18 let, souhlas zadrženého:
- pokud je zadržený starý 14 až 17 let, souhlas zadrženého a jeho rodiče nebo opatrovníka,
- pokud je zadržený mladší 14 let, souhlas rodiče nebo opatrovníka zadrženého.

Souhlas osoby ve věku 14 až 17 let nebo zranitelné dospělé osoby může být udělen pouze za přítomnosti příslušné dospělé osoby. "Vhodná dospělá osoba" je definována podobně jako v kodexech „PACE“. Vhodná dospělá osoba je taková, která dohlíží na to, že osoba není krácena na svých právech, nárokách a blahobytu mladistvých, či zranitelných osob.⁸⁶

Souhlas zadrženého je platný pouze v případě, že:

(i) pokud je starší 18 let a je zranitelnou dospělou osobou (definovanou pro tento účel jako dospělá osoba, která může mít z důvodu duševní poruchy nebo z jiného důvodu (např. opilosti, drog) potíže s pochopením účelu povolení dle § 42 „PACE“ nebo čehokoli, co se vyskytne v souvislosti s rozhodnutím o jeho udělení), informace o tom, jak se používá živý odkaz, a upozornění na právo zadrženého na jeho právní poradenství a souhlas zadrženého jsou poskytnuty v přítomnosti vhodné dospělé osoby:

a

(ii) v případě mladistvého zadrženého

a) pokud jsou informace o tom, jak se živé propojení používá, a upozornění na právo zadrženého na právní poradenství poskytnuty v přítomnosti příslušné dospělé osoby a

b) pokud je mladistvému 14 let nebo více, je jeho souhlas udělen v přítomnosti příslušné dospělé osoby.⁸⁷

---

⁸⁵ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 504-506, ISBN - 9780192691057

⁸⁶ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 333-334, ISBN - 9780192691057

⁸⁷ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 505-507, ISBN - 9780192691057

Pokud je takovéto živé spojení užito:

(a) povolující superintendant (nebo vyšší) musí, pokud jde o jakýkoli požadovaný záznam související s povolením, požádat příslušníka stanice, na které je osoba držena, aby tento záznam provedl v záznamu o zadržení,

(b) bude splněn požadavek na umožnění podání opravných prostředků:

(i) pokud existují zařízení pro okamžité předání písemných vyjádření schvalující osobě, např. faxem nebo elektronickou poštou, tím, že se osobám, kterým je dána možnost vyjádřit se, umožní vyjádřit se písemně prostřednictvím těchto zařízení nebo ústně prostřednictvím živého spojení, nebo

(ii) ve všech ostatních případech tím, že umožní těm, kterým je dána možnost vyjádřit se, aby se vyjádřili ústně prostřednictvím živého spojení.

Před rozhodnutím o povolení pokračování zadržení musí odpovědný úředník poskytnout zadrženému (pokud nespí) nebo jeho právnímu zástupci, pokud je k dispozici, a příslušné dospělé osobě, pokud je k dispozici, možnost vyjádřit se k zadržení, přičemž "k dispozici" znamená, že je v době přezkumu k dispozici k osobní účasti nebo je kontaktovatelný telefonicky či jinými elektronickými prostředky.

Během projednávání povolení k dalšímu zadržení nesmějí být zadrženému kladeny konkrétní otázky týkající se jeho účasti na trestném činu nebo připomínek, které zadržený učiní. Taková výměna názorů by mohla být považována za výslech. Před provedením přezkumu musí odpovědný úředník zajistit, aby byl zadržený upozorněn na svůj nárok na bezplatné právní poradenství. Toto připomenutí musí být zaznamenáno v záznamu o zadržení. Pokud v době, kdy je prodloužení zadržení povoleno, zadržený dosud nevyužil svého práva na to, aby vyrozuměl o svém zadržení některou osobou, nebo práva na přístup k právnímu poradenství, musí odpovědný důstojník zadrženému jeho práva připomenout, rozhodnout, zda je třeba zadrženému umožnit jejich uplatnění, a své rozhodnutí zaznamenat do záznamu o vazbě. Požadavek informovat zadrženého o jeho právu na přístup k právnímu poradenství se však neuplatní, pokud jsou funkce superintendanta vykonávány prostřednictvím živého spojení.

Zadržená osoba, která spí při přezkumu a jejíž další zadržení je povoleno, musí být o rozhodnutí a důvodu informována co nejdříve po probuzení.

Jakákoli připomínka zadrženého k povolení dalšího zadržování musí být zaznamenána a případně musí být o ní co nejdříve informován povolující superintendent.

Zadržení nezletilé nebo duševně zranitelné osoby na dobu delší než 24 hodin závisí na okolnostech případu a s ohledem na zvláštní zranitelnost osob, zákonnou povinnost poskytnout možnost právního vyjádření před rozhodnutím o prodloužení zadržení, potřebu konzultovat a zvážit názory příslušné dospělé osoby a případné alternativy k policejnímu zadržení.

Nakonec musí být zadržený, na kterého se vztahuje pokračující zadržení, propuštěn nejpozději do 36 hodin od rozhodné doby, a to bez propuštění na kauci, pokud nejsou splněny předpoklady pro propuštění na kauci, nebo na kauci, pokud jsou předpoklady splněny. To neplatí, pokud byl zadržený obviněn z trestného činu nebo pokud je jeho další zadržení povoleno nebo jinak povoleno zatykačem k dalšímu zadržení.⁸⁸

12.4 Zatykač k dalšímu zadržení

Smírčí soud může vydat zatykač k dalšímu zadržení na základě žádosti konstábla, která je podložena písemnou informací. Soud musí být přesvědčen, že existují rozumné důvody k domněnce, že další zadržení je oprávněné a předmětné. Další zadržení osoby je odůvodněné pro účely § 43 „PACE“ (nebo § 44 „PACE“) pouze tehdy, pokud jsou splněny podmínky uvedené na začátku strany 51 právě ve vztahu k § 42 „PACE“. Smírčí soud může vydat příkaz k živému spojení pro účely projednání žádosti dle § 43 „PACE“ (nebo § 44 „PACE“) pouze tehdy, pokud:

- a) se „strážce“ domnívá, že použití živého spojení pro tento účel je vhodné,
- b) zadržená osoba, které se žádost týká, požádala o právní poradenství ohledně použití živého spojení a obdržela takové poradenství,
- c) byl dán souhlas zadrženého (viz. strana 52, kde jsou uvedena příslušná ustanovení týkající se takového souhlasu a jeho platnosti) s použitím živého spojení, a

---

⁸⁸ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 508-509, ISBN – 9780192691057

d) vydání zatykače není v rozporu se zájmy spravedlnosti.⁸⁹

Pokud je vydán příkaz k přímému spojení, neuplatní se požadavek, aby byl zadržený předveden k soudu. Pro účely se "živým spojením" rozumí opatření, díky němuž může zadržený, který není přítomen u soudu, kde se koná jednání, vidět a slyšet soud a být jím během jednání viděn a slyšen.

Návrh na vydání zatykače k dalšímu zadržení může být podán kdykoli před uplynutím 36 hodin po zadržení, nebo, pokud není možné, aby soud zasedal během 36 hodin, ale bude zasedat během šesti hodin následujících po této době, kdykoli před uplynutím těchto šesti hodin. V druhém případě může být zadržený držen v policejní vazbě až do projednání návrhu a „strážce“ musí do záznamu o zadržení zaznamenat skutečnost (a důvod, proč), že zadržený byl zadržen déle než 36 hodin po rozhodné době. Nestačí, aby policie měla žádost zapsanou v pořadí projednávání soud v rámci zasedání soudu. Žádost musí být soudu doručena před koncem příslušné lhůty.

Pokud je žádost o vydání zatykače k dalšímu zadržení podána po uplynutí 36 hodin od příslušné doby a byl možné, aby ji policie podala před uplynutím doby, musí soud žádost zamítnout. Pokud se na základě žádosti o vydání zatykače k dalšímu zadržení smíří soud nepřesvědčí, že existují rozumné důvody domnívat se, že další zadržení osoby, již se žádost týká, je oprávněné, musí:

(a) žádost zamítnout, nebo

(b) odročit její projednávání ne později než 36 hodin (v takovém případě může být zadržený po dobu odročení policií nadále zadržen).⁹⁰

Pokud je žádost zamítnuta, musí být zadržený neprodleně obviněn nebo propuštěn bez kauce, pokud nejsou splněny předpoklady pro propuštění na kauci, pokud jsou všechny předpoklady splněny, ale zadržený nemusí být propuštěn před uplynutím lhůty:

(a) 24 hodin po předemném čase, nebo

---

⁸⁹ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 509, ISBN – 9780192691057

⁹⁰ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 509-510, ISBN – 9780192691057

(b) jakékoli delší doby, na kterou je nebo bylo povoleno další zadržení osoby podle § 42 „PACE“ (viz. strana 59).

Pokud je žádost zamítnuta, nelze podat žádnou další žádost o vydání příkazu k dalšímu zadržení osoby, pokud není podložena důkazy, které vyšly najevo po zamítnutí k dalšímu zadržení.

V příkazu k dalšímu zadržení musí být uveden čas vydání a doba zadržení, kterou povoluje, přičemž doba nesmí být delší než 36 hodin.

Smírčím soudem se v tomto kontextu (i v kontextu podkapitoly 11.5, viz. níže) rozumí soud složený ze dvou nebo více soudců, který pro účely těchto ustanovení zasedá jinak než ve veřejném zasedání.

Po uplynutí doby platnosti příkazu k dalšímu zadržení musí být zadržený, pokud nedojde k prodloužení platnosti zatykače dle § 44 „PACE“ (níže), obviněn nebo propuštěn z policejní vazby bez možnosti složení kauce, pokud nejsou splněny předpoklady pro její složení, nebo na kauci, pokud jsou předpoklady splněny.⁹¹

12.5 Prodloužení zatykače k dalšímu zadržení

Prodloužení zatykače k dalšímu zadržení upravuje § 44 „PACE“. Smírčí soud může prodloužit zatykač k dalšímu zadržení na základě žádosti podané stejným způsobem jako dle § 43 „PACE“ (viz. strana 59), pokud je přesvědčen, že existují rozumné důvody domnívat se, že další zadržení je odůvodněné. Prodloužení nesmí přesáhnout 36 hodin nebo skončit později než 96 hodin po uplynutí příslušné doby. Pokud prodloužení skončí dříve než 96 hodin po uplynutí doby, může být dále prodlouženo za předpokladu, že prodloužení skončí nejpozději 96 hodin po uplynutí této doby.

Ustanovení dle § 43 „PACE“ ("Zatykač k dalšímu zadržení") se vztahují i na žádost dle § 44 „PACE“. Pokud je žádost o prodloužení zamítnuta, musí být osoba, o jejíž zadržení se žádost týká, neprodleně obviněna nebo propuštěna bez kauce, pokud nejsou splněny předpoklady pro propuštění na kauci, pokud jsou tyto předpoklady splněny. Zadržený

---

⁹¹ CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 511, ISBN – 9780192691057

však nemusí být propuštěn před uplynutím doby, na kterou byl dříve prodloužen nebo dále prodloužen zatykač k dalšímu zadržení.⁹²

---

⁹² CARD, R. *Card and English on Police Law*. 16. vyd. Oxford: Oxford University Press 2022. s. 511, ISBN – 9780192691057

13 Formy trestu spojené s omezením osobní svobody dle práva Anglie a Walesu

Tresty jsou vydávány dle několika právních úprav. Jsou ukládány na základě několika faktorů a to sice – o jaký trestný čin se jedná a jak závažný je, načasování přiznání viny, charakter a minulost obžalovaného, včetně jeho trestní minulosti. Formy omezení osobní svobody jsou jako v české právním systému nejtěžšími sankcemi i v anglickém a velšském právním systému.

13.1 Nařízení k hospitalizaci

Takovéto nařízení se vydá, pokud obžalovaný bude uznán „nevinným z důvodu nepřičetnosti“. Co se týče formy tohoto trestu je to umístění do nemocnice pro psychicky nemocné, kde mu bude předepsána léčba pro jeho stav. Takovéto omezení osobní svobody může být i na neomezenou dobu.⁹³

13.2 Komunitní tresty pro mládež

V anglické praxi též „příkaz k nápravě mládeže“ umožňuje uložit několik forem trestů. Trest vydaný pro mládež může být uložen nejdéle na 3 roky od doby nabití právní moci. Co se týče omezení osobní svobody spadá pod tuto formu trestu pouze pěstounská péče – tento trest může být uložen dítěti v případě, že je trestný čin závažnější, tedy trest odnětí svobody a pokud je mladší 15ti let, musí být považován za „trvajícího pachatele“⁹⁴

13.3 Tresty odnětí svobody pro mládež

Tresty odnětí svobody pro mládež se ukládají dle povahy a závažnosti trestných činů a též záleží na tom, před jakým soudem se celé řízení vede – před Korunním soudem může být vyneseno i trest doživotí. Výkon těchto trestů se vykonává ve třech zařízeních, a to v ústavech pro mladistvé pachatele, ve kterých jsou umístěni chlapci ve

---

⁹³THOMAS, M. *Criminal Law*, 3. vyd. Saltford: Hall and Stott Publishing Ltd, 2023. s. 1129-1131, ISBN – 978 1 8381664 6 5

⁹⁴SMITH, A. C. *Youth Rehabilitation Orders (YROs)*. Consult.justice.gov.uk [online]. Aktualizováno 28.04.2016 [cit. 02.03.2024]. Dostupné z https://consult.justice.gov.uk/sentencing-council/sentencing-youths/user_uploads/youth-rehabilitation-orders.pdf-1

věku od 15 do 17 let a z těchto tří zařízení se podobají nejvíce věznicím pro dospělé, dále zabezpečené výchovné ústavy, do který jsou ubytováni chlapci i dívky ve věku od 12 do 17 let, a dále zabezpečené dětské domovy, do kterých mohou být umístěny i děti zbavené své svobody z důsledku nedostatku sociální péče ve své rodině. Do zabezpečených dětských domovů jsou ubytovány děti již od dovršení 10 let a zároveň k umístění je třeba děti vyhodnotit jako „zvláště zranitelné“. Zde vykonají svůj trest nejdéle do dovršení 21 let a poté jsou přesunuti do věznice pro dospělé.⁹⁵ Z tohoto vyplývá, že v anglickém a velšském právním systému je dítě trestně odpovědné po dovršení 10 roku.

13.4 Trest odnětí svobody

Trestné činy se dle anglického a velšského práva dělí na tři typy. A to podle tohoto, kde se o nich vede jednání. Prvním typem jsou pouze shrnutelné, které projednává smírčí soud, příkladem trestného činu je běžné přepadení. Druhým typem jsou pouze k odsouzení, které projednává korunní soud – příkladem je vražda. Třetím typem jsou trestné činy, které mohou být projednány před smírčím i korunním soudem, příkladem tohoto trestného činu je krádež s přepadením, u které došlo k ublížení na zdraví poškozeného.⁹⁶

Trest odnětí svobody je přesně časově vymezen a jakožto i v českém právním systému je v anglickém a velšském trest odnětí svobody na doživotí.

Účelem trestu je individuální odstrašení, odstrašení společnosti, zbavení způsobilosti k právním úkonům (vyjmutí osoby ze společnosti a její ochrana před ním), náprava způsobené škody, rehabilitace pachatele a odplata.⁹⁷

---

⁹⁵HARDING, J.; DAVIES, P.; MAIR, G. *An Introduction to Criminal Justice*, London: SAGE Publications Ltd, 2017. s 987 – 996, ISBN 978-1-41296-211-7

⁹⁶THOMAS, M. *Criminal Law*, 3. vyd. Salford: Hall and Stott Publishing Ltd, 2023. s. 197 - 198, ISBN – 978 1 8381664 6 5

⁹⁷HARDING, J.; DAVIES, P.; MAIR, G. *An Introduction to Criminal Justice*, London: SAGE Publications Ltd, 2017. s 181 – 182, ISBN 978-1-41296-211-7

14 Komparace forem omezení osobní svobody

Již z výše vytyčených institutů omezení osobní svobody je vidět, že Anglie a Wales má větší obsah zákonů, se kterými pracují policejní složky.

Jak je vidět z práce anglické a velšské právo nerozděluje omezení osobní svobody dle závažnosti protiprávního jednání, jakožto české právo. Nýbrž rozdělují protiprávní jednání na tři typy protiprávních činů (summary offences), které jsou projednávány před Smírčím soudem. Smírčí soud projednává jak občanské spory, tak i protiprávní činy. Z většiny času se jedná o protiprávní jednání ve spojení s dopravou, či různé typy vyhrožování – v českém právu jsou takovéto věci zakotveny jako přestupky. Protiprávní činy, které lze soudit před Smírčím i Korunním soudem, u těchto často záleží na okolnostech případu (either-way offences). V posledním případě se jedná o protiprávní činy, které lze soudit pouze před Korunním soudem a jedná se nejjzávažnější trestné činy jako vražda, znásilnění apod.

14.1 Komparace s instituty omezení osobní svobody dle trestního řádu

Dle českého „trestního řádu“ lze rozdělit instituty omezení osobní svobody na před sdělením obvinění a po sdělení obvinění. Není tomu jinak v anglickém a velšském právu.

14.1.1 Před sdělením obvinění

Co se týče těchto forem omezení osobní svobody je jasné, že v českém právu se jedná pouze o zadržení dle § 76 „trestního řádu“. Obdobnými instituty tohoto paragrafu je v anglickém a velšském právu objemné množství zákonů, které podmiňuje omezení osobní svobody, jedná se především o zadržení bez zatykače, konkrétně o § 24 „PACE“. V obou ustanoveních zadržení provádí příslušník policejní síly.

V českém právu je třeba, aby byla osoba podezřelá ze spáchání trestného činu a musí být dán některý z důvodů vazby. Anglické a velšské právo požaduje k zákonnému zadržení účast, pokus o účast, nebo podezření pro účast na spáchání trestného činu a důvodné podezření k tomu, že je zadržení osoby nezbytné pro jeden z konkrétních důvodů. Důvody omezení osobní svobody jsou v českém právu uvedeny jak v „trestním řádu“, tak v „zákoně o PČR“.

Omezení osobní svobody dle § 76 „trestního řádu“ je oproti anglické a velšské době hodně strohé a obecné.

Dále v ustanoveních § 76 odst. 2 „trestního řádu“ a § 24a „PACE“ je vytyčeno omezení osobní svobody kýmkoliv. V českém právu může omezit osobu kdokoli při páčání, nebo bezprostředně po spáchání trestného činu, kdy v anglickém právu je možné zadržení kýmkoliv pouze v případě spáchání závažnějšího zločinu (vraždy, znásilnění) a zadržení provést při páčání, či u koho je dáno důvodné podezření, že páchá závažnější trestný čin.

Tedy v Anglii a Walesu je třeba, aby byla osoba přistižena při páčání protiprávního jednání, nikoliv poté.

Dále i důvody k zadržení jakoukoli osobou jsou v právních systémech rozdílné a sice, že v České republice je zadržení možné, pokud je třeba zjistit totožnost pachatele, zamezit jeho útěk, či zajistit důkazy. V Anglii a Walesu jsou důvody k zabránění pachateli způsobit fyzické zranění sobě, či jiné osobě, utrpět fyzické zranění, způsobit ztrátu nebo poškození majetku nebo odejít dříve, než za něj konstábl může převzít odpovědnost. Zjištění totožnosti a zamezení útěku pachatele, jakožto i zajištění důkazů v tomto případě spadá pod poslední důvod zadržení dle anglického a velšského práva.

14.1.2 Po sdělení obvinění

V českém právu je několik zajišťovacích forem osob pro trestní řízení. Od vazby dle § 67 „trestního řádu“, příkazu k zatčení dle § 69 „trestního řádu“, zadržení obviněného policejním orgánem dle § 75 „trestního řádu“, po příkaz k dodání do VTOS dle § 321 „trestního řádu“.

Obdobně jako české ustanovení o vazbě je toto ustanovení v anglickém a velšském právu též upraveno v zákoně o Kaucích z roku 1976. Vazební důvody jsou v obou právních systémech stejné – tedy úteková, koluzní a předstižná. Co se týká otázky záruk (dle českého práva), jejich anglický protějšek kauce, nezaručuje kauci za složení části peněz, viz. §73a „trestního řádu“ – toto je jeden z hlavních rozdílů.

Příkaz k zatčení dle § 67 „trestního řádu“ má obdobnou formu i v anglickém a velšském právu, jedná se o zatykače. Zatykače mají různé formy a v případě obviněné osoby mohou být vydány pouze v případě, že je podezřelá ze spáchání závažnějšího trestného činu a její adresa není dostatečně známa – tedy osoba nelze předvolat.

14.2 Komparace s instituty předvedení

Předvedení je dle českého práva možno dle několika právních pramenů – správní řád, trestní řád apod. Z toho vyplývá, že lze osobu předvést z několika důvodů, viz. strany 29-32. Předvedení lze provést i v případě, že osoba nesdělila policistovi své jméno. I v anglickém a velšském právu je obdobná forma předvedení, avšak není nazvána předvedení, nýbrž spadá pod zadržení se zatykačem – takováto osoba má být předvedena před soud, který vydal zatykač. Předvedení má stejné právní důvody v českém právu, jako i v anglickém právu.

Předvedení dle českého policejního práva má obdobné instituty zakotvené v policejním právu Anglie a Walesu – § 24 „PACE“. Tento upravuje, že osoba může být zadržena bez zatykače, pokud je podezřelá z trestného činu a konstábl takovou osobu zadrží bez a důvodem zadržení je potřeba zjištění jména osoby – neprokázání totožnosti dle anglického a velšského práva je protiprávní jednání, tedy je zadržení bez zatykače zákonné.

14.3 Komparace s instituty omezení osobní svobody dle zákona o Policii České republiky

„Zákon o PČR“ se svým obsahem přibližuje anglickému protějšku zákona o Policii a kriminálních důkazech. Formy zajištění dle § 26 „zákonu o PČR“ jsou hodně podobné zadržení bez zatykače dle § 24 „PACE“. V obou případech je zde uvedeno omezení osobní svobody z důvodu zabezpečení života a zdraví osoby, jakožto i před takovou osobou zabezpečit života a zdraví jiných osob a majetek. Anglický a velšský právní systém dále toto ještě doplňuje o zabránění osobě způsobit ztrátu majetku. Co se týče protiprávního jednání spáchaného v prostorách útvaru policie, či znečišťování je toto zakotveno pouze v českém právním systému. Předvedení dle jiného právního předpisu v „zákoně o PČR“ je v anglickém právu zakotveno v zatykačích.

Dále útek z míst, kde dochází k vykonání trestu, či ochranného opatření je ukotveno v „zákoně o PČR“, avšak v případě útěku z takovýchto míst je zadržení takovéto osoby dle anglického práva vždy zakotveno v zákoně, podle kterého se osoba do tohoto místa dodala.

Pokud osoba při předvedení kladla odpor, či se pokusila o útěk dle českého práva může policista osobu zajistit – anglický a velšský právní řád nemá obdobné předvedení jako český a pro předvedení je třeba vydat zatykač, tedy je osoba vždy zadržena za účelem předvedení.

Dále je upraveno omezení osobní svobody z důvodu přímého přistižení osoby policistou při páchání přestupku s doplněním důvodné obavy, že osoba bude dále pokračovat v takovém jednání, či bude mařit řádné objasnění věci. Obdobou tohoto je v anglickém a velšském právu zadržení bez zatykače z osoby, která páchá trestný čin proti veřejnému pořádku – obdobné jako u nás přestupky proti veřejnému pořádku.

Zajištění osob, které nejsou trestně odpovědné a dopustili se jednání, mající znaky trestného činu a je podezření, že budou pokračovat v tomto jednání, či mařit objasnění věci dle „zákonu o PČR“. Jelikož v anglickém a velšském systému není žádné omezení zadržení osob, které nejsou trestně odpovědné, je možno takového osoby zadržet dle jakéhokoliv ustanovení odpovídajícímu jejich protiprávního jednání.

Dle českého práva je možnost omezit nezletilou osobu je-li to nutné k jejímu navrácení do rodičovské nebo obdobné péče či zákonnému zástupci. Obdobou v anglickém a velšském právu je zadržení bez zatykače z důvodu zabezpečení života a zdraví osoby. Na dítě na útěku je nahlíženo jako na osobu, která je ohrožená na životě a zdraví, neboť se o sebe nemůže sama postarat.

Osoba byla dopadena na základě pronásledování dle § 92 „zákonu o PČR“, které prováděl příslušník zahraničního bezpečnostního sboru je v Čechách jedna z mála právních úprav umožňující omezení osobní svobody v rámci spolupráce se sousedními státy. V celém spojeném království je takovéto omezení osobní svobody upraveno zákonem „CJPOA“, který dává konstáblům anglické a velšské policejní síly, jakožto i policejních složkách ostatních zemí Spojeného království, oprávnění zadržet osobu bez zatykače v zemích Spojeného království. Co se týče tohoto omezení osobní svobody je obsáhlejší než omezení osobní svobody při pronásledování dle „zákonu o PČR“.

Omezení osobní svobody dle § 27 „zákon o PČR“, které upravuje zajištění cizince, v anglickém a velšském právu nemá obdoby, avšak pro stejné účely lze cizince zadržet bez zatykače dle § 24 „PACE“.

14.4 Rozdílné instituty omezení osobní svobody

Mezi hlavní rozdílné formy omezení patří právě takové, které náš český právní řád nemá plně ošetřené. Příkladem tohoto je zákon o Ozbrojených silách z roku 2006 – český právní řád umožňuje omezit osobní svobodu vojáka, jako jakékoliv jiné osoby, avšak v anglickém a velšském právním systému je možnost vojáka omezit pokud je nepřítomný na osádce, nebo je dezertér. Po omezení musí být ihned vyrozuměn příslušný vojenský úřad, obdobně jako v českém právu, avšak musí být ihned, jakmile to bude možné, předveden před soud, kde se jeho případ ihned projedná.

Dalším z rozdílných institutů omezení osobní svobody, který v českém právu nemá obdoby je zadržení dle zákona o Terorismu. V českém právu je problematika trestných činů řešena v trestním zákoníku a v zákoně o Některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Zákon o Terorismu, který je platný v celém Spojeném království přímo ukládá konstáblům možnost omezit osobní svobodu osob, které jsou důvodně podezřívány z terorismu.

Největším rozdílným institutem omezení osobní svobody je zadržení dle obyčejového práva. České právo již nemá obyčejové právo, avšak i na něm bylo stavěno v minulosti. Obyčejové právo ve Spojeném království je stále platné a umožňuje omezit osobní svobodu osob, pokud dojde k porušení veřejného pořádku či takové porušení hrozí. Dle tohoto práva je možné osoby omezit kdokoli, a osoba nemusí páchat zrovna trestnou činnost. V České republice je takovéto omezení kýmkoliv možno dle § 76 odst. 2 „trestního řádu“, avšak je možné osobu omezit na osobní svobodě pouze pokud se jedná o trestný čin. Dále je rozdílné i to, že zadržení dle obyčejového práva Spojeného království lze provést ještě předtím, než vůbec dojde k narušení veřejného pořádku, stačí pouze aby narušení hrozilo.

Závěr

Věcná část „práce“ avizuje souhrnně dva stanovené cíle. Hlavním cílem „práce“ bylo teoretickou a teoreticko-praxeologickou formou vytyčit instituty omezení osobní svobody v České republice a v Anglii a Walesu. Hlavní cíl byl dílem toliko naplněn v intencích teoreticky zpracovávaných subkapitol, subsidiárně reflektujících precizované užití literární rešerše odborných pramenů a literatury. Vedlejším cílem práce byla komparace těchto institutů České republiky a zemí Spojeného království – Anglie a Walesu. I tento cíl byl taktéž dílem naplněn v druhé tematicky návazné polovině práce za užití komparace vypsáných institutů, která byla vyhotovena analýzou první poloviny práce.

Dále byla v zadání „práce“ stanovena formulace možných „de lege ferenda“ návrhů, avšak český právní řád je oproti právnímu řádu Anglie a Walesu, jakožto celého Spojeného království velice rozdílný a je dle autora „práce“ např. s ohledem k specifčnosti právního systému komparovaných zemí příliš odlišný pro relevantní vzájemnou generalizovanou komparaci. V souladu se stanovenými cíli „práce“ je s poukazem k jejímu teoretickému vyznění primárně reflektovat instituty omezení osobní svobody v České republice a Anglii a Walesu. Ve věcných intencích jednotlivých subkapitol „práce“ byly zájmově a eklekticky demonstrovány ty nejvýznamnější formy zadržení bez zatykače, dle názoru autora „práce“ a to právě dle policejního práva Anglie a Walesu.

S ohledem ke značné dynamičnosti legislativního vývoje ve Spojeném království v oblasti odborné zkoumané problematiky lze očekávat, že v tzv. „pro futuro“ období bude zhruba do 10 let „práce“ irelevantní, neboť v právním systému Spojeného království probíhá častá novelizace zákonů. Autor měl možnost seznámit se s právním systémem Anglie a Walesu, kdy při studování materiálů zjistil právě časté změny v policejních zákonech. Především v těchto zákonech Anglie a Wales, rychle reagují na nové trendy ve společnosti – nyní jsou hodně projednávána práva osob vystupujících jako tzv. „transgender“. Tato jsou projednávána již několik desetiletí z důvodu stále se vyvíjejících trendů v LGBTQ + komunitě a nutnosti země se s těmito trendy řádně zákoně vypořádat. Nejnovějším trendem v tomto ohledu je nově nastavená politika věznic Spojeného království, která zařazuje transgender ženy s mužskými genitáliemi

do věznic pro muže, a nikoliv již pro ženy, jak to bylo v minulosti, a to bezohledně na to, zda mají certifikát o uznání pohlaví.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. *Anglicko-český, česko-anglický slovník: [--nejen pro překladatele].* 3. vydání. Brno: Lingea, 2010, s. 1680. ISBN 978-80-87062-85-2
2. BORČEVSKÝM, P. *Trestní právo hmotné v otázkách a odpovědích.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 382, ISBN 978-80-7380-866-2
3. BORČEVSKÝM, P. *Zákon o Policii s komentářem.* 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 458. ISBN 978-80-7380-917-1
4. CARD, R. *Card and English on Police Law.* 16. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2022, s. 1914. ISBN 9780192691057.
5. DANICS, Š.; URBAN, L.; DUBSKÝ, J. *Základy sociologie a politologie.* 5. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2022, s. 354. ISBN 978-80-7380-878-5
6. GERARDS, J. *European Convention on Human Rights.* Cambridge: University Printing House, 2019, s. 498. ISBN 978-1-108-71828-8
7. GERLOCH, A.; ŽÁK KRZYŽANKOVÁ, K. a kol. *Účel a funkce práva. Norma, ideál, realita.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, s. 245. ISBN 978-80-7380-935-5
8. HARDING, J.; DAVIES, P.; MAIR, G. *An Introduction to Criminal Justice.* London: SAGE Publications Ltd., 2017, s. 740. ISBN 978-1-41296-211-7
9. HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, s. 354. ISBN 978-80-7380-793-1
10. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní.* 5. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 864. ISBN 978-80-7502-278-3
11. JONES, D. *Magna Carta The Making and Legacy of the Great Charter.* London: Head of Zeus, 2014, s. 182. ISBN 9 9781781858844
12. MATES, p.; SLABÝ, A.; ŠKODA, J.; ŠMERDA, R.; VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem.* 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, s. 458. ISBN 978-80-7380-917-1.
13. NOVOTNÝ, F. a kolektiv. *Trestní právo procesní.* 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 458. ISBN 978-80-7380-677-4
14. OCHRANA, F. *Metodologie, metody a metodika vědeckého výzkumu.* Praha: Karolinum, 2019, s. 146. ISBN 978-80-246-4200-0
15. ŠTEIBACH, M. a kol. *Zákon o Policii České republiky. Komentář.* Praha: Wolter Kluwer ČR, 2019, s. 300. ISBN 978-80-7598-193-6

16. SKULKOVÁ, S. a kol. *Správní právo procesní*. 4. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, s. 484. ISBN 978-80-830-3
17. THOMAS, M. *Criminal Law*. 3. vydání. Saltford: Hall and Stott Publishing Ltd., 2023, s. 1340. ISBN 978 1 8381664 6 5
18. WINTR, J. *Princip českého ústavního práva*. 6. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, s. 327. ISBN 978-80-7380-911-9

Elektronické zdroje

1. NOVÁKOVÁ, T. Co je rešerše. Knihovna ČVUT v Praze [online]. aktualizováno 17.02.2023 [cit. 06.11.2023]. Dostupné z WWW: <http://knihovna.cvut.cz/katalogy-a-databaze/reserse/co-je-reserse>
2. Cambridge Dictionary, dostupné z [www:https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/constable](https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/constable)
3. EKINS, M. What is a Recordable offence. Legisia Legal Services [online]. Aktualizováno 30.01.2019 [cit. 02.03.2024]. Dostupné z WWW: <https://policecautions.uk/2019/01/30/what-is-a-recordable-offence/>
4. RAHMAN, S. *Indictable Offences – What are they and how are they different to other offences?* [online]. Aktualizováno 12.01.2024 [cit. 07.03.2024]. Dostupné z <https://www.rahmanravelli.co.uk/expertise/serious-general-and-complex-crime/articles/indictable-offences-what-are-they-and-how-are-they-different-to-other-offences/>
5. SMITH, A. C. *Youth Rehabilitation Orders (YROs)*. Consult.justice.gov.uk [online]. Aktualizováno 28.04.2016 [cit. 02.03.2024]. Dostupné z WWW: https://consult.justice.gov.uk/sentencing-council/sentencing-youths/user_uploads/youth-rehabilitation-orders.pdf-1
6. SMITH, A. C. *Youth Rehabilitation Orders (YROs)*. Consult.justice.gov.uk [online]. Aktualizováno 28.04.2016 [cit. 02.03.2024]. Dostupné z WWW: https://consult.justice.gov.uk/sentencing-council/sentencing-youths/user_uploads/youth-rehabilitation-orders.pdf-1
7. BOHUSLAV, L. *Úvod do trestního práva procesního*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, [online]. Aktualizováno dne 03.05.2023 [citováno dne 17.03.2024]. Dostupné z WWW: <https://ftvs.cuni.cz/FTVS-2658-version1-uvod-do-trestniho-prava-procesniho.pdf>

8. ANTL, M. *Trestní právo procesní*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, s. 24 [online]. Aktualizováno 19.04.2024 [citováno 17.03.2024]. Dostupné z <https://www.uhk.cz/file/edee/pedagogicka-fakulta/pdf/pracoviste-fakulty/ustav-socialnich-studii/dokumenty/studijni-opory/socialni-patologie-a-prevence-2021/trestni-pravo-procesni-aktualizace-2022.pdf>
9. Redakce StatistikaAMy. *Kriminalita v ČR a EU 2012-2022*. Praha: Český statistický úřad, 2023. [online]. Aktualizováno 6.11.2023, citováno [17.03.2024]. Dostupné z WWW: <https://www.statistikaamy.cz/2023/11/06/kriminalita-v-cr-a-eu-2012-2022/>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Usnesení č. 2 České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 1. Dostupné z WWW: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
2. VELKÁ BRITÁNIE. Usnesení vlády ze dne 31. října 1984 o uzákonění zákona o Policii a kriminálních důkazech. In *Legislativa Spojeného království*, 1984. Dostupné z WWW: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1984/60/introduction?view=extent>
3. VELKÁ BRITÁNIE. Usnesení vlády ze dne 15. listopadu 1976 o vytvoření zákona o Kaucích. In *Legislativa Spojeného království*, 1976. Dostupné z WWW: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1976/63/contents>

Seznam zkratk

CJPOA - zákon o Trestní spravedlnosti a veřejném pořádku z roku 1994

Custody officer – strážce

EU – Evropské unie

PACE – zákon o Policii a kriminálních důkazech z roku 1984

Práce – Bakalářský práce

Správní řád – zákon číslo 500/2004 Sb., Správní řád

Trestní řád – zákon číslo 141/1961 Sb., Trestní řád

Zákon o výkonu vazby – zákon číslo 293/1993 Sb., zákon O výkonu vazby

Zákon o PČR – zákon číslo 273/2008 Sb., zákon O policii České republiky